วารสารธรรมศาสตร์ ปีที่ 39 ฉบับที่ 3 พ.ศ.2563 (39-77)

การวิเคราะห์คำประสมในภาษาจีนด้วยทฤษฎีการหลอมรวมมโนทัศน์: กรณีศึกษาเฉพาะคำประสมที่ประกอบด้วยคำเรียกอวัยวะ

ซือฉี เหยา *

คณะภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก, มหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกวางตุ้ง

วันที่รับบทความ 31 มกราคม พ.ศ.2563
วันที่แก้ไขบทความ 11 พฤษภาคม พ.ศ.2563
วันที่ตอบรับบทความ 12 พฤษภาคม พ.ศ.2563

บทคัดย่อ

การหลอมรวมมโนทัศน์เป็นกลไกการเรียนรู้ทางปริชานขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่งในระบบความคิดของมนุษย์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสร้างความหมายและการสร้างมโนทัศน์ บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์มุ่งที่จะตอบคำถามว่า กระบวนการกลายเป็นอุปลักษณ์ของคำประสมที่ประกอบด้วยคำเรียกอวัยวะในภาษาจีนนั้นมีลักษณะอย่างไร โดยอาศัยทฤษฎีการหลอมรวมมโนทัศน์ของโฟคอนเนียร์และเทอร์เนอร์ (Fauconnier & Turner, 2002) ผลการศึกษาพบคำประสมที่ประกอบด้วยคำเรียกอวัยวะมีจำนวนทั้งสิ้น 82 คำ โดยการก่อรูปความหมายของคำประสมประเภทนี้ ไม่ได้เพียงนำองค์ประกอบแต่ละส่วนของคำมาประกอบรวมเข้าด้วยกันด้วยวิธีเรียบง่าย แต่สร้างขึ้นโดยผ่านกระบวนการหลอมรวมซึ่งกันและกันภายใต้มโนทัศน์กับความรู้เบื้องหลังที่มีอยู่แล้วของผู้ใช้ภาษา การหลอมรวมมโนทัศน์ของคำศัพท์ที่บ่งชี้ถึงอวัยวะร่างกายเกี่ยวพันกับการถ่ายโยงข้ามพื้นที่ความคิดอย่างน้อยสี่พื้นที่ โดยในกระบวนการหลอมรวมมโนทัศน์นั้น พื้นที่ความคิดหลอมรวมจะผลิตโครงสร้างความหมายใหม่ที่ไม่มีอยู่ในอีกสามพื้นที่ความคิด นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่า รูปแบบเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์คำประสมแบบพิเศษเหล่านี้มีทั้งหมด 5 ประเภท ได้แก่ (1) เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายเดี่ยว (2) เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายสะท้อน (3) เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายขอบเขตเดี่ยว (4) เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายขอบเขตคู่ (5) เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายขอบเขตหลายพื้นที่ อย่างไรก็ดี เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ทั้งห้าประเภทดังกล่าวสามารถนำไปใช้ในการอธิบายกระบวนการสร้างความหมายใหม่ของคำนามประสมที่ประกอบด้วยคำเรียกอวัยวะในภาษาจีนได้อย่างสมเหตุสมผล ผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงทฤษฎีหลอมรวมมโนทัศน์นอกจากสามารถมอบการชี้แนะทางทฤษฎีสำหรับศึกษากระบวนการสร้างความหมายเชิงอุปลักษณ์ของคำประสมที่ประกอบด้วยคำเรียกอวัยวะแล้วยังได้ให้มุมมองทางปริชานที่น่าสนใจในการตีความอุปลักษณ์เกี่ยวกับอวัยวะร่างกายที่ถูกต้องอีกด้วย

คำสำคัญ: กระบวนการกลายเป็นอุปลักษณ์, คำเรียกอวัยวะในภาษาจีน, ทฤษฎีการหลอมรวมมโนทัศน์, ภาษาและวัฒนธรรม

*ผู้รับผิดชอบบทความ: krisevaysq@hotmail.com DOI: 10.14456/tujournal.2020.21

Thammasat Journal, Volume 39. No 3, 2020 (39-77)

Conceptual Blending Analysis of Compound Words in Mandarin Chinese: A Case Study of Compound Words Containing Body-part Terms

Siqi Yao *

Faculty of Asian Languages and Cultures, Guangdong University of Foreign Studies

Received 31 January 2020

Received in revised 11 May 2020

Accepted 12 May 2020

Abstract

Conceptual integration is one of basic cognitive mechanisms in human thinking system, which plays a significant role in meaning and concept construction. The purpose of this research paper is to answer the question "What are the characteristics of the metaphorical process of Chinese compounds that contains words for body part terms?", which based on conceptual integration theory of Fauconnier and Turner (2002). Result of the study found that there were totally 82 compound words which comprise of words for body part terms. The formation this kind of compound words is not only bringing each part of component to combine together in a simple way, but it was also generated through conceptual integration process based on existing concepts and fundamental knowledge of language users. Conceptual integration of compound words referring to body parts, involves with at least 4 mental spaces of cross-space mapping. In conceptual integration process, blended space will produce new word meaning structure which is not yet existed in other three mental spaces. Furthermore, this study also found that there were 5 categories of conceptual integration networks pattern used for analyzing these special compound words, namely, (1) simplex networks (2) mirror networks (3) single-scope networks (4) double-scope networks (5) multiple-blend networks. However, these 5 categories of conceptual integration networks could be used to rationally explain the process of emergent meaning construction of noun-noun compounds which contain words describing body parts in Chinese. The results show that conceptual integration theory not only give suggestion theoretically for studying metaphorical meaning of compound words that contains words for body part terms, but also provide an interesting cognitive perspective for interpreting metaphors about human body parts.

Keywords: Metaphorical process, Body-part Terms, Conceptual Integration Theory, Language and culture

*Corresponding author: krisevaysq@hotmail.com DOI: 10.14456/tujournal.2020.21

บทนำ

ทฤษฎีการหลอมรวมมโนทัศน์ (Conceptual Integration Theory) เป็นหนึ่งในทฤษฎีสำคัญที่ใช้ในด้านภาษาศาสตร์ปริชาน เพื่อศึกษาวิจัยกระบวนการหรือวิธีการสร้างความหมายทางภาษา (meaning construction) โดยส่วนใหญ่ใช้เพื่ออธิบายความหมายทางภาษา ตลอดถึงกระบวนการก่อเกิดความหมายใหม่อย่างเป็นพลวัต และกระบวนการทำความเข้าใจความหมายของผู้ใช้ภาษา (Evans & Green, 2006, p. 401) ตามทฤษฎีการหลอมรวมมโนทัศน์ของโฟคอนเนียร์และเทอร์เนอร์ (Fauconnier & Turner, 1998; 2002) การหลอมรวมทางมโนทัศน์ (conceptual integration) เป็นกระบวนการทางปริชานที่มีความแพร่หลายเป็นสากลประเภทหนึ่งในกระบวนการสร้างความหมายทางภาษาของมนุษย์ ส่วนอุปลักษณ์ในฐานะที่เป็นปรากฏการณ์ทางภาษาพิเศษอย่างหนึ่ง ก็ครอบคลุมรวมกระบวนการหลอมรวมทางมโนทัศน์ไว้ด้วย ดังนั้น ทฤษฎีการหลอมรวมมโนทัศน์ยังสามารถที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์เชิงอุปลักษณ์ได้เช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวิเคราะห์การสร้างความหมายใหม่ และกลไกทางการอนุมานในกระบวนการกลายเป็นอุปลักษณ์แบบตามบริบทจริง (on-line metaphorical processing) (Wang, 2002)

ยิ่งไปกว่านั้น คุณประโยชน์ของทฤษฎีการหลอมรวมมโนทัศน์อยู่ที่ปฏิบัติการทางการถ่ายโยงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างพื้นที่ความคิดทั้งสี่พื้นที่ภายใต้การหลอมรวมมโนทัศน์ ซึ่งทำให้ผู้คนสามารถนำพื้นที่ความคิดมาผสมรวมเข้าด้วยกันได้เพื่อสร้างเป็นพื้นที่ความคิดอีกพื้นที่ความคิดออกมาได้ โดยพื้นที่ความคิดนี้มิใช่การทับซ้อนกันอย่างเรียบง่ายของสองพื้นที่ความคิดรับเข้า แต่มีโครงสร้างที่รังสรรค์ใหม่อันมีลักษณะเฉพาะในตัวเอง โดยองค์ประกอบ (elements) ที่มาจากแต่ละพื้นที่ความคิดรับเข้า สามารถสร้างความสัมพันธ์ใหม่ซึ่งความสัมพันธ์เหล่านี้ไม่ปรากฏอยู่ในพื้นที่ความคิดรับเข้าแต่ละพื้นที่ ทว่าเป็นไปได้ที่จะผสมรวมเข้าด้วยกันให้ปรากฏอยู่ได้ในพื้นที่ความคิดหลอมรวม (Fauconnier & Turner, 2002) ดังนั้นทฤษฎีการหลอมรวมมโนทัศน์จึงสามารถอธิบายปรากฏการณ์ทางภาษาได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งเป็นการอธิบายที่ไม่สามารถพินิจพิเคราะห์ได้อย่างชัดเจนเพียงอาศัยขอบเขตมโนทัศน์คู่จากทฤษฎีอุปลักษณ์มโนทัศน์ (Fauconnier & Turner, 1998) ตัวอย่างเช่น

This surgeon is a butcher. (ศัลยแพทย์ท่านนี้เป็นผู้เชือด)

(Evans & Green, 2006, pp. 404-406)

ตัวอย่างประโยคดังกล่าวเป็นอุปลักษณ์ เมื่อพิจารณาตามทฤษฎีอุปลักษณ์มโนทัศน์ ผู้เชือด (butcher) จัดอยู่ในขอบเขตมโนทัศน์ต้นทาง ศัลยแพทย์ (surgeon) จัดอยู่ในขอบเขตมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีกระบวนการถ่ายโยงความสัมพันธ์ทางความหมายที่ปรากฏเป็นระบบ

และสอดคล้องตรงกันของระหว่างสองขอบเขตมโนทัศน์ ได้แก่ “ผู้เชือด” สอดคล้องกับ “ศัลยแพทย์”; “สัตว์ที่ถูกเชือด” สอดคล้องกับ “ผู้ป่วยที่รับการผ่าตัด”; “มีดเชือด” สอดคล้องกับ “มีดผ่าตัด”; “โรงเชือด” สอดคล้องกับ “ห้องผ่าตัด” ฯลฯ แต่ประเด็นที่น่าสังเกตคือเพียงแค่อาศัยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบข้ามขอบเขตมโนทัศน์ในการพิจารณาอุปลักษณ์มโนทัศน์กลับไม่สามารถอธิบายแก่นความหมายเชิงอุปลักษณ์ของ “ศัลยแพทย์ไร้คุณสมบัติ” (incompetence) ได้อย่างเพียงพอ อย่างไรก็ดี แกรดี้และนักภาษาศาสตร์อื่น ๆ (Grady, Oakley & Coluson, 1999, p. 103) มีความเห็นว่า ทฤษฎีการหลอมรวมมโนทัศน์สามารถวิเคราะห์ตัวอย่างข้างต้นออกมาได้อย่างเป็นระบบระเบียบ และสมเหตุสมผล เมื่อวิเคราะห์ตัวอย่างนี้ ผู้คนจำเป็นต้องสร้างพื้นที่ความคิดสี่พื้นที่ก่อน หนึ่งในนั้นเป็นพื้นที่ความคิดหลอมรวม ซึ่งเป็นพื้นที่ความคิดในฐานะตัวกำหนดการเกิดขึ้นของความหมายเชิงอุปลักษณ์ใหม่ ในพื้นที่ความคิดหลอมรวม ผู้คนนำโครงสร้างความหมายบางประการอันเกี่ยวกับพื้นที่ความคิดการเป็นศัลยแพทย์ กับพื้นที่ความคิดการเป็นผู้เชือดมาประกอบรวมเข้าด้วยกัน นอกจากการรับโครงสร้างความหมายบางส่วนจากในแต่ละพื้นที่ความคิดรับเข้าแล้ว ยังพัฒนาโครงสร้างที่รังสรรค์ใหม่อันมีลักษณะเฉพาะในตัวออกมาด้วย กล่าวคือ ศัลยแพทย์ใช้วิธีการ และอุปกรณ์ของผู้เชือดมาทำการผ่าตัดผู้ป่วย จึงสร้างความหมายขยายเกี่ยวกับศัลยแพทย์คนนี้ด้อยเทคนิค และไร้คุณสมบัติ กล่าวอีกนัยคือแก่นความหมายของ “ไร้คุณสมบัติ” ที่ประโยคนี้มุ่งที่จะแสดง มิได้เพียงมาจากพื้นที่ความคิดรับเข้า “ศัลยแพทย์” เท่านั้น และมิอาจมาจากแค่ “ผู้เชือด” ที่เป็นพื้นที่ความคิดรับเข้าอีกพื้นที่เช่นกัน แต่ปรากฏขึ้น (emergent) ออกมาจากในพื้นที่ความคิดหลอมรวม (Fauconnier & Turner, 1998)

นอกจากนี้ อุปลักษณ์อวัยวะร่างกายเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาประเภทหนึ่ง ซึ่งปรากฏอยู่แพร่หลายทั่วไป และเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางจากเหล่านักวิชาการมาโดยตลอด มีนักวิชาการจำนวนมากได้ดำเนินการศึกษาวิจัยจากมุมมองการแปลความหมาย (Jiang, 2013; Liu, 2010; Ye, 2017; Zhao, S. 2011) หรือการเปรียบเทียบแบบข้ามวัฒนธรรมเกี่ยวกับอุปลักษณ์คำเรียกอวัยวะร่างกาย (Gu, 2014; Li, 2017; Lkhagvdorj, 2013; Nguyen Thi, 2011; Wang, 2013; Wu, 2014) ด้วยการพัฒนาด้านภาษาศาสตร์ปริชาน นักวิชาการหลายท่านจึงเริ่มหันมาให้ความสนใจแก่การศึกษาค้นคว้าเรื่องคำที่เกี่ยวข้องกับอวัยวะในร่างกายจากมุมมองของอุปลักษณ์มโนทัศน์ นามนัยมโนทัศน์ และปรากฏการณ์พหุนัย (Huang, 2009; Liu, 2014; Xiang, 2016; Xu, 2016a; Xu,2016b; Zhao, 2010)

งานวิจัยซึ่งศึกษาคำเรียกอวัยวะของร่างกายทางด้านภาษาศาสตร์ปริชานที่ผ่านมา มักใช้ทฤษฎีอุปลักษณ์มโนทัศน์เป็นหลักในการอธิบายความหมายเปรียบเทียบเฉพาะบางคำศัพท์หรือกลุ่มคำที่เกี่ยวกับอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมนุษย์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างระบบปริชานซึ่งเป็นการรับรู้และการทำความเข้าใจคำเรียกอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายในระบบความคิดของ

มนุษย์ โดยเน้นศึกษาและวิจัยคำเรียกอวัยวะแต่ละส่วนของร่างกายที่แสดงถึงความหมายเชิงอุปลักษณ์ในการใช้ภาษา เช่น คำเรียกอวัยวะภายใน (Bai, 2009; Yan, 2012) คำเรียกอวัยวะภายนอก (Li, 2005) และคำเรียกอวัยวะส่วนศีรษะ (Chaitheerasuwet, 2013; Wen & Wu, 2007; Wu, 2009) เป็นต้น ตลอดจนศึกษาคำเรียกอวัยวะทุกส่วนของร่างกายและระบบอวัยวะทั้งหมดจากมุมมองภาษาศาสตร์ปริชาน อาทิ หลู เว่ยจง (Lu, 2003) และกู่ เสี่ยวจุ้น (Gu, 2014) ได้ค้นคว้าวิจัยโดยมุ่งเน้นประเด็นกระบวนการถ่ายโยงความสัมพันธ์ทางความหมาย (mappings) พบว่า กระบวนการถ่ายโยงความหมาย (mappings) มี 2 ประเภทหลัก ได้แก่ กระบวนการถ่ายโยงความหมายระหว่างขอบเขตมโนทัศน์ต้นทาง “มนุษย์” และขอบเขตมโนทัศน์ปลายทาง “อมนุษย์” และกระบวนการถ่ายโยงความหมายระหว่างขอบเขตมโนทัศน์ต้นทาง “อมนุษย์” และขอบเขตมโนทัศน์ปลายทาง “มนุษย์” พร้อมทั้งชี้ให้เห็นถึงคำเรียกอวัยวะร่างกายในแต่ละส่วนนั้นล้วนมีลักษณะเด่นคือ มีอัตราถี่ในการใช้คำอยู่บ่อยครั้ง มีศักยภาพในการสร้างสรรค์คำได้หลากหลาย และง่ายต่อการพัฒนาเป็นคำอุปลักษณ์และคำพหุนัย เพื่อสร้างรากฐานความรู้ความเข้าใจทางทฤษฎีพื้นฐานสำหรับการวิจัยอุปลักษณ์มโนทัศน์เกี่ยวกับคำเรียกอวัยวะในภาษาจีน

ต่อมาจ้าว เสวเต่อ (Zhao, 2010) ได้ต่อยอดผลลัพธ์งานวิจัยในอดีต โดยทำการศึกษาและสำรวจอย่างเป็นระบบถึงการขยายความหมายของคำเรียกอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายในภาษาอังกฤษและภาษาจีนจากมุมมองข้ามวัฒนธรรมและภาษาศาสตร์ปริชาน ผลการศึกษาพบว่า นามนัยมโนทัศน์และอุปลักษณ์มโนทัศน์เป็นวิธีการที่สำคัญในการขยายความหมายของคำศัพท์ที่เกี่ยวกับร่างกายมนุษย์ในภาษาทั้งสอง โดยการขยายความหมายของคำเรียกอวัยวะส่วนศีรษะ คำเรียกอวัยวะภายนอก และคำเรียกอวัยวะภายใน ต่างก็มีจำนวนลดลงจากมากไปน้อยตามลำดับ สำหรับงานวิจัยของหลิว จื้อเฉิง (Liu, 2014) ก็ได้กล่าวถึงนามนัยมโนทัศน์และอุปลักษณ์มโนทัศน์ว่าเป็นวิธีการหลักในการขยายความหมายของคำเรียกอวัยวะเช่นกัน พร้อมทั้งได้วิเคราะห์และเปรียบเทียบปรากฏการณ์พหุนัยของคำเรียกอวัยวะในภาษาจีนและภาษาอังกฤษจากมุมมองภาษาศาสตร์ปริชาน นอกจากนี้ยังมีการศึกษากรณีอื่น ๆ อีกมากมายที่ยึดการวิจัยอุปลักษณ์เกี่ยวกับคำนามอวัยวะเฉพาะคำใดคำหนึ่งเป็นหลัก ซึ่งงานวิจัยเหล่านั้นมักเป็นการค้นคว้าเชิงลึกที่เน้นศึกษาความหมายเปรียบเทียบและอุปลักษณ์มโนทัศน์ของกลุ่มคำซึ่งประกอบด้วยคำเรียกอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายมนุษย์อย่างคำว่า “ใจ”“ตา” “ปาก” “เท้า” “มือ” ฯลฯ ไม่ว่าจะเป็นคำประสม หรือสำนวนสุภาษิตในภาษาจีน (Sui, 2015; Min, 2008; Wang, 2011; Yu, 2000; 2009) ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงอุปลักษณ์ไม่เพียงแต่เป็นปรากฏการณ์ทางภาษาเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้มนุษย์รับรู้เข้าใจโลกและก่อเกิดเป็นมโนทัศน์ขึ้น

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษางานวิจัยหลายฉบับในอดีตได้พบข้อจำกัดบางประการ โดยงานวิจัยเหล่านั้นมุ่งเน้นไปในการวิเคราะห์อุปลักษณ์ของคำเรียกอวัยวะร่างกาย การถ่ายโยง

ความสัมพันธ์ทางความหมายที่ข้ามขอบเขตมโนทัศน์และนามนัยในการถ่ายโยงความหมายแบบภายในขอบเขตมโนทัศน์เท่านั้น แต่การวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการหลอมรวมและสร้างความหมายเชิงอุปลักษณ์ของอวัยวะร่างกายจากมุมมองการหลอมรวมมโนทัศน์กลับยังไม่มีผู้ใดศึกษา ดังนั้นบทความนี้จะใช้ทฤษฎีการหลอมรวมมโนทัศน์ในการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับอุปลักษณ์คำเรียกอวัยวะในร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะอธิบายถึงกระบวนการสร้างความหมายเชิงเปรียบเทียบของคำประสมซึ่งประกอบด้วยคำที่บ่งชี้ถึงอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เพื่อให้ทราบกระบวนการกลายเป็นอุปลักษณ์ของคำประสมที่ประกอบด้วยคำเรียกอวัยวะในภาษาจีนว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร

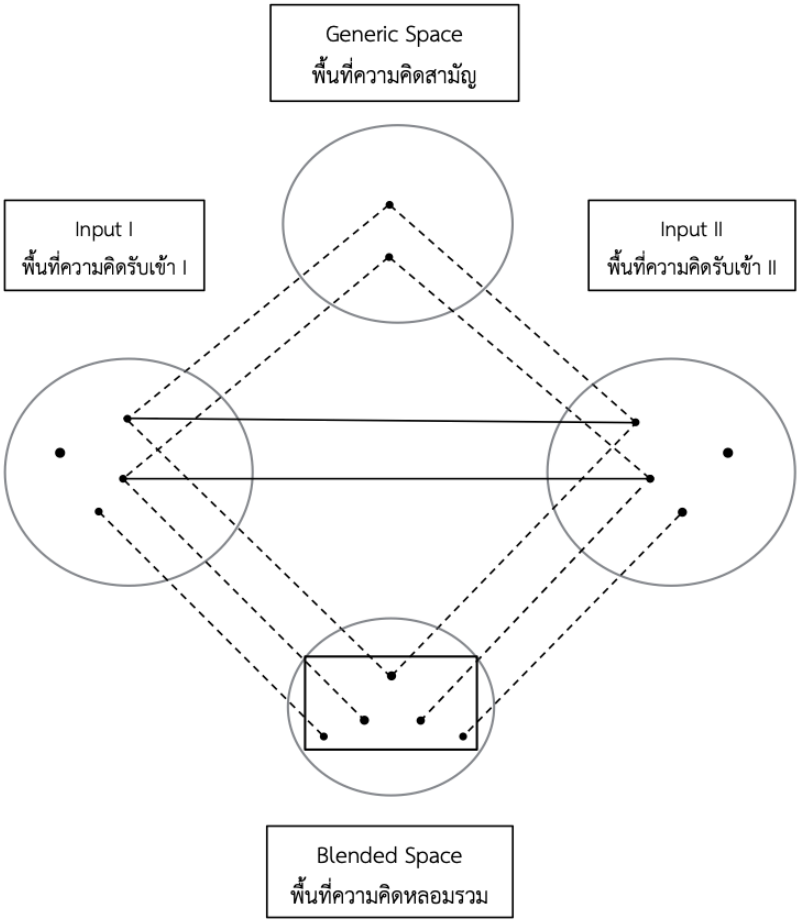
ทฤษฎีการหลอมรวมมโนทัศน์

ทฤษฎีการหลอมรวมมโนทัศน์ (Conceptual Integration Theory) เป็นทฤษฎีด้านภาษาศาสตร์ปริชานอย่างหนึ่งที่พัฒนาขึ้นบนพื้นฐานของทฤษฎีพื้นที่ความคิด (Mental Space Theory) (Benczes, 2006, p. 53; Evans & Green, 2006, p. 401; Fauconnier, 1994) โดยทฤษฎีนี้เชื่อว่าการหลอมรวมมโนทัศน์เป็นรูปแบบการรับรู้ หรือวิธีการทางปริชานพื้นฐานทั่วไปของมนุษย์ โดยเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์แบบพื้นฐานประกอบด้วย 4 พื้นที่ความคิด ได้แก่ พื้นที่ความคิดรับเข้า 2 พื้นที่ (two input spaces) พื้นที่ความคิดสามัญ (generic space) และพื้นที่ความคิดหลอมรวม (blended space) (Fauconnier & Turner, 2002, p. 46; Ungerer and Schmid, 2006, p. 259) โครงสร้างและข้อมูลนามธรรมที่มีอยู่ร่วมกันของทั้งสองพื้นที่ความคิดรับเข้าทำการฉายโยง (projection) ความสัมพันธ์ทางความหมายไปยังพื้นที่ความคิดที่สามนั่นคือพื้นที่ความคิดสามัญ ในขณะเดียวกันโครงสร้างและข้อมูลที่จัดอยู่ในพื้นที่ความคิดรับเข้าทั้ง 2 พื้นที่ดังกล่าวก็ได้ฉายโยงความสัมพันธ์ทางความหมายบางส่วนข้ามพื้นที่ความคิด และคัดเลือกส่งไปยังพื้นที่ความคิดที่สี่ ซึ่งก็คือ พื้นที่ความคิดหลอมรวม โดยอยู่บนพื้นฐานของลักษณะที่ร่วมกันสำคัญของพื้นที่ความคิดรับเข้าทั้งสองพื้นที่ (Fauconnier & Turner, 2002, p. 47) การที่พื้นที่ความคิดหลอมรวมมักจะหยิบยกโครงสร้างบางส่วนจากพื้นที่ความคิดรับเข้าทั้งสองพื้นที่ในการก่อรูปที่เป็นโครงสร้างความหมายใหม่ (emergent structure) (Fauconnier, 1997) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การสร้างความหมายใหม่ในพื้นที่ความคิดหลอมรวม

อย่างไรก็ดี ทฤษฎีการหลอมรวมมโนทัศน์คือการคัดสรรความหมายบางประการจากข้อมูลหรือโครงสร้างของพื้นที่ความคิดที่ต่างกันหลายพื้นที่ ซึ่งหลอมรวมโครงสร้างดั้งเดิมกลายเป็นโครงสร้างมโนทัศน์ใหม่ทั้งหมดผ่านการปฏิบัติการแบบหลอมรวมบูรณาการทางความคิดต่าง ๆ (Fauconnier & Turner, 1998; 2002) ยิ่งไปกว่านั้น กระบวนการหลอมรวมมโนทัศน์มีหลากหลายขั้นตอน ขั้นตอนแรกของการหลอมรวมมโนทัศน์ต้องนำข้อมูลส่วนต่าง ๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นพื้นที่ความคิดรับเข้าสองพื้นที่ความคิดหรือมากกว่าสองพื้นที่ความคิดมาจับคู่และถ่ายโยง (mapping)

ความสัมพันธ์ทางความหมายในข้อมูลบางส่วน จากนั้นขัดเกลาโครงสร้างนามธรรมที่มีอยู่ร่วมกันในพื้นที่ความคิดรับเข้า จึงเกิดเป็นพื้นที่ความคิดสามัญ และนำโครงสร้างองค์ประกอบบางส่วนในพื้นที่ความคิดรับเข้าฉายโยง (projection) ความสัมพันธ์ทางความหมายไปยังพื้นที่ความคิดหลอมรวมที่สามารถตีความได้อย่างมีสภาพแบบพลวัต ซึ่งในพื้นที่ความคิดหลอมรวมนี้ประกอบด้วยโครงสร้างความคิดที่สำคัญร่วมกันในพื้นที่ความคิดสามัญ และโครงสร้างบางส่วนที่ได้เลือกสรรออกมาจากพื้นที่ความคิดรับเข้าทั้งสองพื้นที่ สุดท้ายดำเนินการทำการหลอมรวมมโนทัศน์โดยผ่านสามขั้นตอนอันได้แก่ การประกอบภาษา (composition) การทำให้ความหมายสมบูรณ์ (completion) และการขยายความ (elaboration) เพื่อเกิดเป็นโครงสร้างความหมายใหม่ในพื้นที่ความคิดหลอมรวม (Fauconnier & Turner, 2002, pp. 46-59)

จากขั้นตอนการหลอมรวมมโนทัศน์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กระบวนการสร้างโครงสร้างความหมายใหม่นั้นก็คือกระบวนการอนุมานและสร้างความหมายใหม่ การหลอมรวมและการถ่ายโยงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างพื้นที่ความคิด แท้จริงแล้วคือกระบวนการสร้างมโนทัศน์ใหม่อย่างหนึ่ง เป็นกระบวนการทางปริชานในการสร้างและทำความเข้าใจมโนทัศน์ใหม่ผ่านความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่มาก่อนเพื่ออธิบายประสบการณ์ และมโนทัศน์ใหม่ โดยพื้นที่ความคิดทั้งสี่พื้นที่นี้เชื่อมโยงต่อกันและกัน จนเกิดเป็นเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ (Conceptual Integration Networks, CIN) ดังแผนภูมิภาพดังนี้

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดงเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์

(ปรับปรุงมาจาก Fauconnier & Turner, 2002, p. 46)

จากแผนภูมิภาพข้างต้น เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ เป็นการสร้างปฏิบัติการทางปริชานที่เป็นพลวัตออกมาโดยผู้คน เพื่อแสดงเจตจำนงทางความคิดและการกระทำในปัจจุบัน (Fauconnier & Turner, 1998, pp. 133-187) สี่วงกลมใหญ่แสดงสี่พื้นที่ความคิดแบบพื้นฐาน จุดดำทึบในสี่พื้นที่ความคิดนั้นแทนถึงองค์ประกอบสำคัญของพื้นที่นี้ เนื่องจากองค์ประกอบระหว่างพื้นที่ความคิดรับเข้าที่หนึ่งกับพื้นที่ความคิดรับเข้าที่สองนั้นดำรงอยู่ค่อนข้างเป็นความสัมพันธ์ทางการถ่ายโยงที่เสถียร จึงทำให้ความสัมพันธ์ทางการถ่ายโยงนี้เชื่อมต่อส่วนประกอบที่ตอบสนองตรงกันในสองพื้นที่ความคิดรับเข้าโดยใช้เส้นทึบมาแสดง สำหรับการเชื่อมต่อกันของอีกสองพื้นที่ความคิดกับพื้นที่ความคิดรับเข้า สร้างขึ้นตามบริบทภาษาจริงและความรู้เบื้องหลัง จึงมีลักษณะความเฉพาะกาลและการเลือกเฟ้น ซึ่งใช้เส้นประมาแสดง อนึ่ง กรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าใน

พื้นที่ความคิดหลอมรวมแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างความหมายที่สร้างใหม่ (emergent structure) ในที่นี้ รูปวงกลมหรือกรอบสี่เหลี่ยมเป็นเพียงสัญลักษณ์ซึ่งนำมาใช้แสดงแทนพื้นที่ความคิดและโครงสร้างความหมายใหม่ตามลำดับ เพื่ออธิบายกระบวนการหลอมรวมพื้นที่ความคิดของความหมายเชิงอุปลักษณ์ให้แจ้งชัด และก็สามารถใช้สัญลักษณ์อื่นมาแสดงแทนได้ การผูกสัมพันธ์ต่อกันระหว่างสี่พื้นที่ความคิดได้ร่วมสร้างเครือข่ายหลอมรวมทางมโนทัศน์ แต่ปริมาณพื้นที่ความคิดรับเข้าสามารถหลากหลายได้ ไม่ได้จำกัดอยู่สองอันในภาพ (Fauconnier & Turner, 2002, p. 47)

นอกจากนี้ โฟคอนเนียร์และเทอร์เนอร์ (Fauconnier & Turner, 2002) ยังได้จำแนกประเภทของเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ออกเป็น 5 ประเภทพื้นฐานตามกรอบองค์ประกอบของพื้นที่ความคิด ได้แก่

(1) เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายเดี่ยว (simplex networks)

(2) เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายสะท้อน (mirror networks)

(3) เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายขอบเขตเดี่ยว (single-scope networks)

(4) เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายขอบเขตคู่ (double-scope networks)

(5) เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายขอบเขตหลายพื้นที่ (multiple-blend networks)

ในบทความวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะอาศัยรูปแบบเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์เหล่านี้อธิบายและวิเคราะห์กระบวนการสร้างความหมายเชิงอุปลักษณ์ของคำประสมในภาษาจีนที่ประกอบด้วยคำเรียกอวัยวะ เพื่อให้ผู้เรียนภาษาจีนสามารถใช้กรอบรูปแบบเครือข่ายการหลอมรวมที่สอดคล้องกันนี้เป็นเครื่องมือในการหลอมรวม และเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจต่อคำอุปลักษณ์อวัยวะร่างกายในภาษาจีนได้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น พร้อมยังเปิดมุมมองใหม่ในการศึกษาค้นคว้าตามแนวคิดทฤษฎีการหลอมรวมมโนทัศน์อีกด้วย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญมุ่งที่จะศึกษาและวิเคราะห์กระบวนการกลายเป็นอุปลักษณ์ของคำประสมที่ประกอบด้วยคำเรียกอวัยวะในภาษาจีนตามแนวคิดทฤษฎีการหลอมรวมมโนทัศน์ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแหล่งข้อมูลและมีระเบียบวิธีวิจัยตามลำดับขั้นตอนโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำราหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการหลอมรวมมโนทัศน์ (Conceptual Integration Theory) ได้แก่ พื้นที่ความคิด (mental space) การถ่ายโยงข้ามพื้นที่ความคิด (cross-space mapping) และเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ (conceptual integration networks) เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 3 แหล่ง ได้แก่

2.1 พจนานุกรมภาษาจีนสมัยปัจจุบัน [The Contemporary of Chinese Dictionary, 现代汉语词典(第 7 版)] ตีพิมพ์เมื่อปี ค. ศ. 2016 เป็นพจนานุกรมฉบับแรกของประเทศจีนที่ทรงอำนาจในการกำหนดบรรทัดฐานทางประมวลคำศัพท์ภาษาจีนสมัยใหม่ หลักการรวบรวมของพจนานุกรมนี้ คือ การดำเนินมาตรฐานทางภาษาและตัวอักษรของประเทศจีนอย่างรอบด้านและเป็นทางการ ซึ่งจัดระเบียบการประพันธ์โดยฝ่ายบรรณาธิการพจนานุกรมของสถาบันศึกษาวิจัยภาษาแห่งสถานศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ประเทศจีน (中国社会科学院语言研究所词典编辑室) โดยได้รับการปรับปรุงแก้ไขทั้งเจ็ดครั้งนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 ที่ทดลองใช้ฉบับสำเนาจนถึงปี ค.ศ. 2016 และบันทึกเก็บยอดรวมกว่า 69, 000 รายการ ซึ่งพจนานุกรมฉบับนี้ได้มีบทบาทอันสำคัญในการเผยแพร่คำพูดภาษาจีนกลาง ส่งเสริมการสร้างมาตรฐานทางตัวอักษรภาษาจีน รวมทั้งการศึกษาภาษาจีน การสอนภาษาจีนและในแง่มุมด้านอื่น ๆ

2.2 ฐานข้อมูลภาษาจีนสมัยใหม่ของมหาวิทยาลัยภาษาและวัฒนธรรมแห่งกรุงปักกิ่ง (BLCU Chinese Corpus, BCC) เป็นฐานข้อมูลที่จัดทำและพัฒนาโดยศูนย์วิจัยเทคโนโลยีการศึกษาภาษาจีนสากลแห่งมหาวิทยาลัยภาษาและวัฒนธรรมกรุงปักกิ่ง (北京语言大学汉语国际教育技术研究中心) หลังจากหลายปีที่มีการจัดเตรียมสะสมรวบรวมคลังข้อมูลและการประมวลผลเชิงเทคนิคต่อจำนวนคำรวมประมาณ 15 พันล้านคำ พร้อมยังดำเนินการแบ่งคำศัพท์แบบอัตโนมัติ และการระบุชนิดของคำต่อคลังข้อมูลในขอบเขตแง่มุมอันหลากหลาย ซึ่งประกอบด้วยหนังสือพิมพ์ วรรณคดี เวยป๋อ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ภาษาจีนโบราณ และขอบเขตที่ครอบคลุมข้อมูลหลายสาขาวิชาอาณาจักร เป็นต้น ตลอดจนยังสร้างระบบการค้นหาคำเต็มและให้การบริการออนไลน์ ฐานข้อมูลนี้ถือเป็นฐานข้อมูลระดับมหภาคที่สามารถสะท้อนภาษาในชีวิตสังคมของประเทศจีนปัจจุบันได้ครอบคลุมรอบด้าน

2.3 ฐานข้อมูลของศูนย์วิจัยภาษาศาสตร์ภาษาจีนมหาวิทยาลัยปักกิ่ง (Center for Chinese Linguistics PKU, CCL) หรือเรียกว่า ฐานข้อมูลภาษาจีนสมัยใหม่แห่งมหาวิทยาลัยปักกิ่ง (北京大学现代汉语语料库) นั้นเป็นฐานข้อมูลทางภาษาแบบออนไลน์ที่จัดทำโดยศูนย์วิจัยภาษาศาสตร์ภาษาจีนของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง ซึ่งประกอบด้วย 3 ฐานข้อมูลภาษา ได้แก่

ฐานข้อมูลภาษาจีนสมัยใหม่ (现代汉语语料库) ฐานข้อมูลภาษาจีนโบราณ (古代汉语语料库) และฐานข้อมูลจีน–อังกฤษสองภาษา (汉英双语语料库) โดยฐานข้อมูลภาษานี้ส่วนมากมักจะใช้เพื่อวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางภาษาในภาษาจีนสมัยใหม่ และวิจัยเปรียบเทียบกับฐานข้อมูลภาษาของต่างประเทศ เป็นต้น ซึ่งระบบสืบค้นข้อมูลนั้นทำเพื่อวิชาการอย่างแท้จริงในรูปแบบไม่แสวงหาผลกำไร โดยเอกสารภาษาจีนในฐานข้อมูลภาษานั้นยังไม่ได้ผ่านการจัดการแบ่งส่วนคำ และระบบสืบค้นข้อมูลใช้ตัวอักษรจีนเป็นหน่วยพื้นฐาน ข้อมูลภาษาที่เกี่ยวข้องในฐานข้อมูลนั้นประกอบด้วยบันทึกตั้งแต่ศตวรรษที่ 11 ก่อนคริสต์ศักราชจนถึงปัจจุบัน และในส่วนบันทึกที่เกี่ยวข้องยังมีความหลากหลายมากอีกด้วย แยกตามที่มาได้แก่ หนังสือพิมพ์ร่วมสมัย วรรณกรรมร่วมสมัย ผลงานแปลร่วมสมัย เอกสารทั่วไป ภาพยนตร์โทรทัศน์ร่วมสมัย ผลงานออนไลน์ร่วมสมัย ผลงานแปลร่วมสมัย วรรณกรรมสมัยใหม่ ละครสมัยใหม่ และอื่น ๆ

3. ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะคำประสมที่ประกอบด้วยคำเรียกอวัยวะที่ใช้เป็นอุปลักษณ์ เช่น คำว่า 脸面 /liæn^{214} miæn^{51}/ (หน้า-หน้า; ศักดิ์ศรีหรือบารมี) 手臂 /ʂou^{214} pi^{51}/ (มือ-แขน; ผู้ช่วย) และ 脾胃 /p^{h}i^{35} uei^{51}/ (ม้าม-กระเพาะ; รสนิยม) เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการวิเคราะห์ โดยการศึกษาครั้งนี้ไม่ศึกษาสำนวน สุภาษิต และคำเรียกอวัยวะที่มีความหมายเป็นไปตามประจำรูปคำ

4. ผู้วิจัยวิเคราะห์คำประสมที่ประกอบด้วยคำเรียกอวัยวะด้วยพื้นที่ความคิด (mental spaces) และเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ (Conceptual Integration Networks, CIN)

5. ผู้วิจัยสรุป และอภิปรายผลการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายเดี่ยว

เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายเดี่ยว (simplex networks) ประกอบด้วยพื้นที่ความคิด 4 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ความคิดรับเข้าสองพื้นที่ (input spaces) พื้นที่ความคิดสามัญ (generic space) และพื้นที่ความคิดหลอมรวม (blended space) ซึ่งภายในหนึ่งพื้นที่ความคิดรับเข้าประกอบด้วยกรอบความคิด (frame) เพื่อที่จะนำเข้าความสัมพันธ์ของกรอบทางความคิดเข้าไปในพื้นที่ความคิดหลอมรวม ขณะที่อีกหนึ่งพื้นที่ความคิดรับเข้าจะทำหน้าที่ในการเสนอองค์ประกอบแต่ไม่มีกรอบ (Fauconnier & Turner, 2002, p. 120) อนึ่ง โครงสร้างองค์ประกอบส่วนต่าง ๆ ที่จัดอยู่ในพื้นที่ความคิดรับเข้าเหล่านี้จะฉายโยงเติมเต็มนำเข้าไปในกรอบของพื้นที่ความคิดหลอมรวม ด้วยเหตุนี้ภายในพื้นที่ความคิดหลอมรวม จะประกอบด้วยโครงสร้างองค์ประกอบจากพื้นที่ความคิดรับเข้าทั้งสองพื้นที่ โดยหนึ่งพื้นที่ความคิดรับเข้าเสนอกรอบความคิด ขณะที่อีกหนึ่งพื้นที่ความคิดรับเข้าจะแทนที่ด้วยส่วนขององค์ประกอบที่มีความสอดคล้อง

กัน เพราะฉะนั้นจึงมีโครงสร้างความหมายใหม่ (emergent structure) ได้กำเนิดในพื้นที่ความคิดหลอมรวม เป็นอันเสร็จสิ้นขั้นตอนการหลอมรวมทางมโนทัศน์ได้อย่างสมบูรณ์ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กระบวนการหลอมรวมมโนทัศน์ของคำประสมที่เป็นไปตามเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายเดี่ยวมีจำนวนทั้งสิ้น 13 คำ (แสดงในภาคผนวกคำที่ 1-13) โดยแสดงตัวอย่างพร้อมอธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) 垫板上的钉子扎进**脚心**，疼痛难忍。(BCC, 1972 年《人民日报》)

垫板上的钉子	扎进	**脚心**	疼痛难忍
diàn bǎn shàng de dīng zi	zhā jìn	**jiǎo xīn**	téng tòng nán rěn
tiæn^{51} pan^{214} ʂɑŋ^{51} tɣ tiŋ^{55} tʂi	tʂĄ^{55} tɕin^{51}	**tɕiɑu^{214} ɕin^{55}**	tʰəŋ^{35} tʰuŋ^{51} nan^{35} ɻən^{214}
Nails on the pad	plunge into	**foot-heart (arch of foot)**	unbearable pain

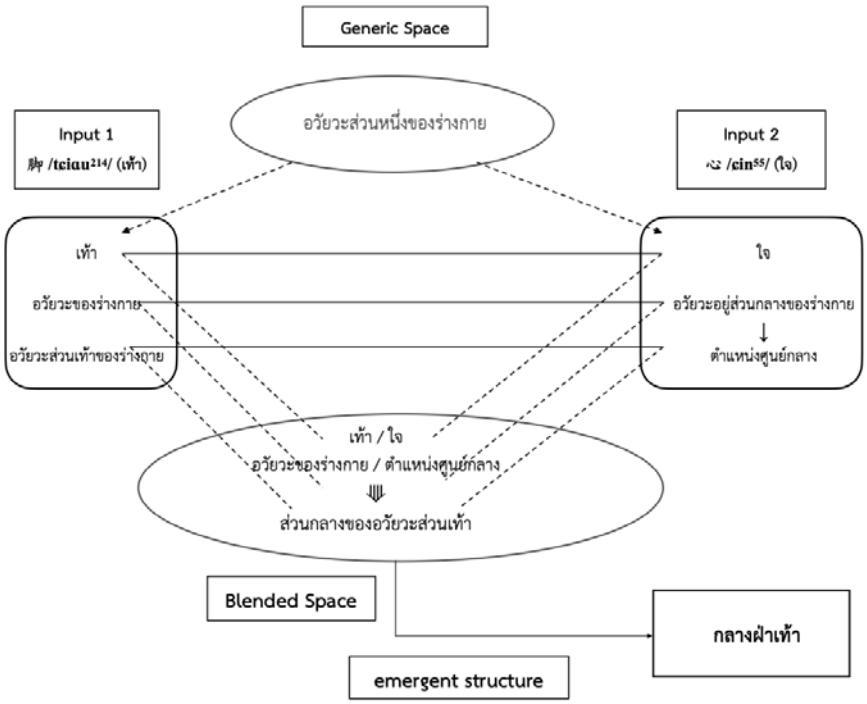
แปล: ตะปูบนแผ่นรองที่มลงเข้าไปใน**เท้า-ใจ** (แผ่นเท้า) เจ็บปวดเหลือทน

【脚心 /tɕiɑu^{214} ɕin^{55}/ (เท้า-ใจ)】หมายถึง กลางฝ่าเท้า (CASS Institute of Linguistics Dictionary, 2016, p. 656)

- **พื้นที่ความคิดรับเข้า 1 (Input Space 1)** : [脚 /tɕiɑu^{214}/ (เท้า)]
- **พื้นที่ความคิดรับเข้า 2 (Input Space 2)** : [心 /ɕin^{55}/ (ใจ)]
- **พื้นที่ความคิดสามัญ (Generic Space)** : อวัยวะส่วนหนึ่งของร่างกาย

จากตัวอย่าง (1) ในการทำความเข้าใจความหมายเชิงเปรียบเทียบของคำประสมคำว่า “脚心 /tɕiɑu^{214} ɕin^{55}/ (เท้า-ใจ)” ในสมองของผู้ใช้ภาษาสามารถสร้างพื้นที่ความคิดรับเข้า 2 พื้นที่ ซึ่งพื้นที่ความคิดรับเข้าทั้งสองมีหน้าที่แตกต่างกัน โดยพื้นที่ความคิดรับเข้า 2 “心 /ɕin^{55}/ (ใจ)” จัดเตรียมกรอบที่รอการเติมเต็มสำหรับพื้นที่ความคิดหลอมรวม และพื้นที่ความคิดรับเข้า 1 “脚 /tɕiɑu^{214}/ (เท้า)” จัดเตรียมองค์ประกอบที่เป็นรูปธรรมสำหรับพื้นที่ความคิดหลอมรวม พื้นที่ความคิด “脚 /tɕiɑu^{214}/ (เท้า)” กระตุ้นเกี่ยวกับกรอบความหมายของอวัยวะในร่างกายส่วนเท้า พื้นที่ความคิด “心 /ɕin^{55}/ (ใจ)” กระตุ้นกรอบความหมายเกี่ยวกับ “อวัยวะอยู่ส่วนกลางของร่างกาย” และ “ตำแหน่งศูนย์กลาง” ซึ่งองค์ประกอบของพื้นที่ความคิด “脚 /tɕiɑu^{214}/ (เท้า)” จะถูกเติมลงในกรอบโครงสร้างของพื้นที่ความคิด “心 /ɕin^{55}/ (ใจ)” โดยอาศัยการถ่ายโยงข้ามพื้นที่ความคิด และเกิดเป็นโครงสร้างความหมายใหม่ขึ้นในพื้นที่ความคิดหลอมรวม กล่าวคือ กรอบที่อยู่ภายในพื้นที่ความคิดหลอมรวมนั้นมาจากกรอบของพื้นที่ความคิด “脚 /tɕiɑu^{214}/ (เท้า)”

และองค์ประกอบในพื้นที่ความคิด “心 /ɕin[55]/ (ใจ)” จะทำการเติมลงในกรอบโครงสร้างของ “脚 /tɕiau[214]/ (เท้า)” ดังนั้น “心 /ɕin[55]/ (ใจ)” จึงมีองค์ประกอบของ “脚 /tɕiau[214]/ (เท้า)” ขณะที่ “脚 /tɕiau[214]/ (เท้า)” ก็ได้รับกรอบโครงสร้างมาจาก “心 /ɕin[55]/ (ใจ)” ดังนั้น จุดศูนย์กลางของเท้า คือตำแหน่งจุดที่บุ๋มที่สุดใต้ฝ่าเท้าระหว่างฝ่าเท้ากับส้นเท้าด้านหลัง เรียกว่า 脚心 /tɕiau[214] ɕin[55]/ (กลางฝ่าเท้า) เพราะเป็นศูนย์กลางของอวัยวะส่วนเท้า โดยมีกระบวนการหลอมรวมมโนทัศน์ของคำว่า 脚心 /tɕiau[214] ɕin[55]/ (เท้า-ใจ) ตามเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายเดี่ยว แสดงดังแผนภูมิภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิแสดงการหลอมรวมมโนทัศน์ของคำว่า 脚心 /tɕiau[214] ɕin[55]/ (เท้า-ใจ) ในภาษาจีน

เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายสะท้อน

เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายสะท้อน (mirror networks) ประกอบด้วยพื้นที่ความคิดทั้งหมด 4 พื้นที่เช่นกัน และแต่ละพื้นที่ความคิด ได้แก่ พื้นที่ความคิดรับเข้าทั้ง 2 พื้นที่ พื้นที่ความคิดสามัญและพื้นที่ความคิดหลอมรวมนั้นต่างก็มีกรอบความคิดร่วมกัน (Fauconnier & Turner, 2002, p. 122) โดยกรอบความคิดเหล่านี้เสนอองค์ประกอบซึ่งสอดคล้องเกี่ยวข้องกันกับองค์ประกอบภายในพื้นที่ความคิดหลอมรวม นอกจากนี้พื้นที่ความคิด

รับเข้าทั้งสองพื้นที่ไม่เพียงแต่มีกรอบความคิดที่เหมือนกัน แต่องค์ประกอบภายในพื้นที่ความคิดรับเข้า ยังมีลักษณะที่สัมพันธ์กันอีกด้วย จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กระบวนการหลอมรวมมโนทัศน์ของคำประสมที่เป็นไปตามเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายสะท้อนมีจำนวนทั้งสิ้น 25 คำ (แสดงในภาคผนวกคำที่ 14-38) โดยแสดงตัวอย่างพร้อมอธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

(2) 她是一个很清高也极顾**脸面**的人。(CCL, 1994 年《作家文摘》)

她是一个	很清高	也极顾	**脸面**的人
tā shì yí gè	hěn qīng gāo	yě jí gù	**liǎn miàn** de rén
t^hA^{55} ʂʅ^{51} ji^{35} kɣ^{51}	xən^{214} tɕ^{h}iŋ^{55} kau^{55}	ɣ^{214} tɕi^{35} ku^{51}	**liæn^{214} miæn^{51}** tɣ ɻən^{35}
She is a	very dignified	and considering	**face-face (self-respect)** person

แปล: เธอเป็นพวกชอบทำเป็นบริสุทธิ์สูงส่งและเห็นแก่**หน้า-หน้า** (หน้าตา) เป็นอย่างมาก

【脸面 /liæn^{214} miæn^{51}/ (หน้า-หน้า)】หมายถึง หน้า (หมายถึงศักดิ์ศรีหรือบารมี) (CASS Institute of Linguistics Dictionary, 2016, p. 812)

- **พื้นที่ความคิดรับเข้า 1 (Input Space 1)** : [脸 /liæn^{214}/ (หน้า)]
- **พื้นที่ความคิดรับเข้า 2 (Input Space 2)** : [面 /miæn^{51}/ (หน้า)]
- **พื้นที่ความคิดสามัญ (Generic Space)** : สิ่งที่สำคัญของมนุษย์

จากตัวอย่าง (2) พื้นที่ความคิดรับเข้าแรกเป็นพื้นที่ความคิดเกี่ยวกับ 脸 /liæn^{214}/ (หน้า) สำหรับหน้าหรือใบหน้านั้นถือว่าเป็นส่วนที่สำคัญอย่างมากในอวัยวะร่างกายของมนุษย์ ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นส่วนประกอบที่ตั้งอยู่บนสุดของร่างกาย แต่ยังเป็นส่วนที่บ่งบอกถึงคุณลักษณะภายนอกที่ชัดเจนที่สุดของบุคคล จึงกลายเป็นจุดสนใจในขณะที่ผู้คนกำลังสนทนามีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน (Zhao, 2010, p. 43) ใบหน้าของมนุษย์สามารถสื่อความประสงค์ แสดงความรู้สึก รวมไปถึงเปิดเผยลักษณะนิสัยของมนุษย์ได้ (Li 2005, p. 27; Wu, 2009, p. 91) ผู้คนจึงมักให้ความสนใจกับใบหน้าของอีกฝ่ายในขณะที่กำลังพูดคุยสื่อสารระหว่างกัน (Wen & Wu, 2007, p. 142)

ส่วนพื้นที่ความคิดรับเข้าที่สองเป็นพื้นที่ความคิดเกี่ยวกับ 面 /miæn^{51}/ (หน้า) โดยคำว่า 面 /miæn^{51}/ (หน้า) จากหลักบันทึกพบว่ามีการปรากฏก่อนคำว่า 脸 /liæn^{214}/ (หน้า) ซึ่งพบในศตวรรษที่ 4 ก่อนคริสต์ศักราช (Liu & Jin, 2011) คำว่า 面 /miæn^{51}/ (ใบหน้า) มีความหมายตามรูปภาษาที่ระบุชี้ถึงส่วนด้านหน้าของใบหน้าหรือของบริเวณศีรษะเดิมทีเป็นเพียงการกล่าวถึงอวัยวะ

ร่างกายส่วนใบหน้า ต่อมาได้วิวัฒนาการเป็นเรื่อง “หน้า” (“面子”) (Jiang, 2009) ซึ่งถือเป็นปรากฏการณ์แนวคิดทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวจีน

ในภาษาจีนมีการใช้คำว่า 面 /miæn^{51}/ (หน้า) จำนวนมากที่แสดงถึง “หน้า” (“面子”) อาทิ เสียหน้า (丢面子), เห็นแก่หน้า (顾面子), ไม่เห็นแก่หน้าพระสงฆ์ก็ควรเห็นแก่หน้าพระพุทธรูป (不看僧面看佛面), ต้องทนทุกข์ยากลำบากเพื่อรักษาหน้าตา (死要面子活受罪) เป็นต้น นอกจากนี้ชาวจีนยังนิยมนำคำว่า ไว้หน้า (留面子), รักษาหน้า (给面子), ยืมหน้าคนอื่น (借某人的面子) และเห็นแก่หน้าคนอื่น (看某人的面子) เป็นต้นมาใช้เพื่อแสดงความมีฐานะและมีศักยภาพของผู้คนในสังคม (Zhao, J 2011, 10) ด้วยเหตุนี้ใบหน้าจึงเป็นส่วนที่ต้องให้ความสนใจที่สุดบนร่างกาย (Cheng, 2007, p. 153) การใช้คำว่า 脸面 /liæn^{214} miæn^{51}/ (หน้า-หน้า) นอกจากจะเป็นการแสดงออกถึงวิธีทางปริชานที่ผู้คนมักจะนำคำศัพท์เกี่ยวกับอวัยวะร่างกายภายนอกมาใช้ในเชิงเปรียบเทียบแล้ว ลักษณะการใช้ภาษาดังกล่าวยังได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื๊อซึ่งหยั่งรากลึกลงในวัฒนธรรมของประเทศจีนมาอย่างยาวนาน ดังที่สุภาษิตภาษาจีนได้กล่าวไว้ว่า “ชีวิตคนคือหน้า ชีวิตต้นไม้คือเปลือก” (“人活一张脸, 树活一张皮”) แสดงถึงชีวิตของคนเราว่า ต้องมีศักดิ์ศรีและมีฐานะทางสังคม กล่าวได้ว่า การที่คนจีนส่วนใหญ่มีความคิดที่นิยมรักษาหน้าตาของตัวเองนั้นเป็นหนึ่งในปรากฏการณ์ทั่วไปที่พบในสังคมจีน ซึ่งทัศนะต่อหน้าตา (脸面观念) ในสังคมจีนได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมลัทธิขงจื๊อโดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดเรื่อง “นิติธรรมเนียม” (“礼”) และ “ศีลธรรม” (“德”) (Luan, 2013)

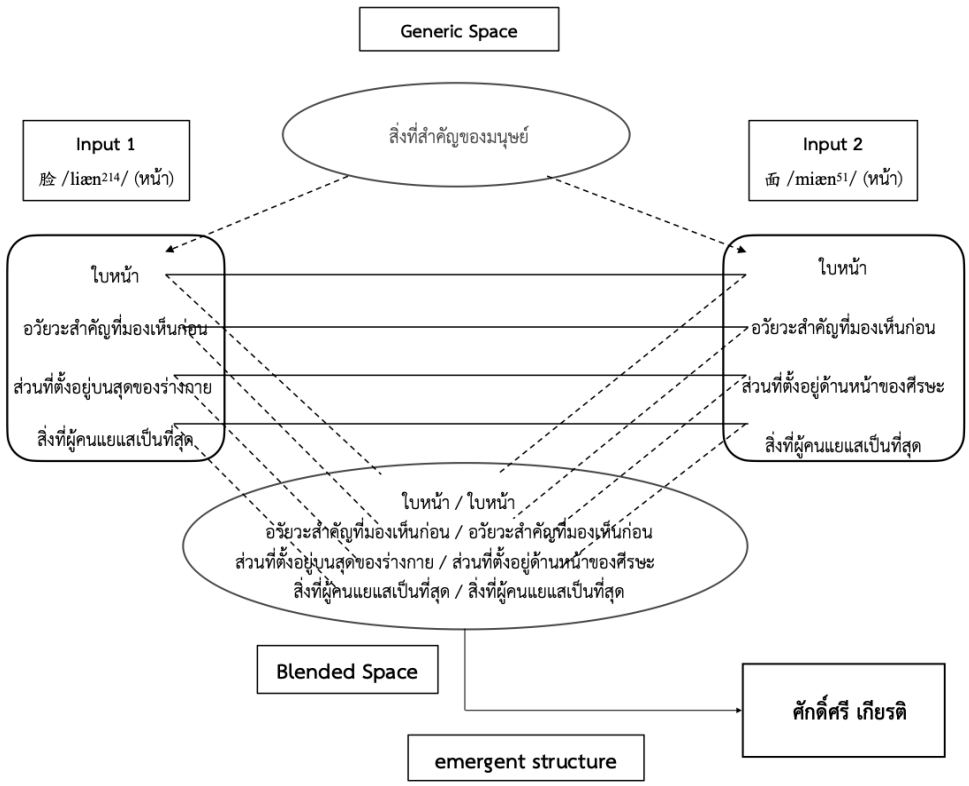
ในประเทศจีนสมัยโบราณ “นิติธรรมเนียม” (“礼”) หมายความถึงมารยาท (礼仪) ซึ่งถือกำเนิดจากการเซ่นไหว้ และพัฒนาจนกลายเป็นมารยาททางประเพณีนิยมทั่วไป “นิติธรรมเนียม” (“礼”) เป็นทัศนคติและวิธีอันถูกต้องในการปฏิบัติต่อผู้คน อีกทั้งยังเป็นรากเหง้าสำคัญที่ผูกโยงความสัมพันธ์ที่ใกล้ไกล และรักษาการจัดระเบียบชนชั้นแบบ “สูงศักดิ์และต่ำต้อย” (“上尊下卑”) แห่งฐานันดรทางสังคม นับแต่โบราณจวบจนถึงปัจจุบัน “นิติธรรมเนียม” (“礼”) เป็นบรรทัดฐานที่สำคัญในการจำกัดพฤติกรรมทางสังคมของชาวจีน โดยเน้นย้ำความสำคัญทางสถานะและบทบาทของคนในสังคม (Jiang, 2009) ทุกคนที่อยู่ในสังคมมีสถานะที่แน่นอน โดยต้องพูดจาและกระทำการตามระเบียบจรรยาบรรณทางสังคม ยามเมื่อวาจาและความประพฤติของบุคคลสอดคล้องกับกฎเกณฑ์ทาง “นิติธรรมเนียม” หรือกล่าวได้ว่าเป็นการเสริมสร้างคุณค่าเชิงบวกทางสังคมในอีกมุมมองหนึ่ง คนผู้นี้ก็จะ “มีหน้าตา” (“有了脸”) และได้รับศักดิ์ศรี (บารมี) ทางสังคมที่ค่อนข้างสูง พร้อมยังได้รับความเคารพจากผู้อื่นด้วย ในทางกลับกัน ยามเมื่อวาจาและความประพฤติของบุคคลย้อนแย้งกับคุณค่าเชิงบวกของสังคมดังกล่าวนี้ คนผู้นี้จะ “เสียหน้าตา” (“丢了脸”) และ “หน้าไม่อาย” (”不要脸”) จะต้องประสบกับการวิจารณ์และเย้ยหยันว่า “ไร้จรรยา

มารยาท” (“失礼”) ยามเมื่อคุณค่าเชิงบวกแบบนี้ถูกผู้อื่นเห็นพ้องด้วย จะ “มีหน้าตา” (“有面子”) และรู้สึกว่าผู้อื่น “ไว้หน้าให้” (“给了面子”) ซึ่งเพิ่มภาพลักษณ์ทางสังคมและสถานะทางสังคมแห่งตน ถ้าหากคุณค่าเชิงบวกชนิดนี้ไม่ถูกผู้อื่นเห็นพ้องด้วย ก็จะ “เสียหน้าตา” (“失面子”) สูญสิ้นภาพลักษณ์แห่งตนและชื่อเสียงทางสังคมไป ดังนั้นแล้วจะรู้สึกว่าตนเอง “ไร้หน้าตา” (“没面子”) (Gao, 2006; Xiao, 2004)

นอกจากนี้ ภายใต้ผลกระทบของวัฒนธรรมทางสังคมที่ความสำนึกร่วมแพร่หลายในประเทศจีนดั้งเดิม ชาวจีนจึงเลื่อมใสในพลังทางศีลธรรม โดยเรื่องศีลธรรม (“德”) ในระบบแห่งสำนักปรัชญาขงจื๊อนั้น เป็นผลลัพธ์ของการฝึกตนแห่งปัจเจกบุคคล เป็นเกียรติยศส่วนบุคคล แต่เรื่อง “หน้า” (“脸面”) เป็นการขยายขอบเขตทางสังคมในมาตรฐานทางศีลธรรม (นิติธรรมเนียม) ของส่วนบุคคล (Jiang, 2009) ผู้ใดเสียสิ้นซึ่งศีลธรรมแล้ว ย่อมเท่ากับว่าเสียสิ้นซึ่งหน้าตา “ไร้หน้าตา” (“没有脸”) และ “หน้าไม่อาย” (“不要脸”) เป็นการหยามเหยียดบุคคลที่รุนแรงที่สุด เพราะเกี่ยวโยงถึงความสมบูรณ์แบบทางความประพฤติทางศีลธรรมของบุคคล ขณะที่การ “ไร้หน้าตา” (“没面子”) หมายความถึงการเกิดอารมณ์สิ้นหวัง ซึ่งบุคคลมิได้รับชื่อเสียงอย่างที่สมควรจะได้รับ (Zhai, 2001, p. 57) อย่างไรก็ดี ชาวจีนให้ความสำคัญอย่างสูงและเน้นหนักกับเรื่อง “หน้า” (“脸面”) ซึ่งได้ยกระดับขึ้นกลายเป็นวัฒนธรรมทางสังคมที่สากลประเภทหนึ่ง โดยไม่เพียงสะท้อนให้เห็นในการใช้และสื่อสารแลกเปลี่ยนทางภาษา แต่ยังได้สะท้อนถึงค่านิยมและรูปแบบความคิดดั้งเดิมของชาวจีนออกมาด้วย

ในกระบวนการหลอมรวมมโนทัศน์ของ “脸面 /liæn^{214} miæn^{51}/ (หน้า-หน้า)” พื้นที่ความคิดทั้งสี่พื้นที่ร่วมแบ่งปันกรอบความคิดเดียวกันนั่นก็คือเรื่องหน้า โดยพื้นที่ความคิดสามัญประกอบด้วยโครงสร้างนามธรรมที่ใช้ร่วมกันโดยสองพื้นที่ความคิดรับเข้า คือ [สิ่งที่สำคัญของมนุษย์] ซึ่งพื้นที่ความคิดรับเข้า “脸 /liæn^{214}/ (หน้า)” กับพื้นที่ความคิดรับเข้า “面 /miæn^{51}/ (หน้า)” มีกรอบความคิดและองค์ประกอบที่เหมือนกัน และทำการจับคู่ระหว่างแต่ละองค์ประกอบแบบหนึ่งต่อหนึ่งผ่านการถ่ายโยงข้ามพื้นที่ความคิด ซึ่งภายใต้การถ่ายโยงของพื้นที่ความคิดสามัญส่วนประกอบแต่ละส่วนในสองพื้นที่ความคิดรับเข้าได้ฉายโยงเข้าสู่พื้นที่ความคิดหลอมรวมผ่านวิธีแบบการเลือกเฟ้น โดยสองพื้นที่ความคิดรับเข้าซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างที่เหมือนกันนั้น ร่วมกันฉายโยงเข้าไปสู่พื้นที่ความคิดหลอมรวมและประกอบรวมเข้าด้วยกัน ในพื้นที่ความคิดหลอมรวมดำเนินการจัดการประมวลโดยใช้ประโยชน์ความรู้เบื้องหลังทางวัฒนธรรมที่มีอยู่จำเพาะต่อเนื้อหาความหมายและข้อมูลภาษา กล่าวคือ เนื่องจากการได้รับอิทธิพลของลัทธิขงจื๊อกับลัทธิเต๋าอย่างลึกซึ้ง ชาวจีนจึงต้องให้ความสำคัญกับเรื่อง “หน้า” (“脸面”) มากกว่าชนชาติอื่นใด ใบหน้าไม่ได้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของร่างกายอีกต่อไป แต่กลับยกระดับเป็นผลิตผลพิเศษของวัฒนธรรมประเทศจีน และเป็นคุณลักษณะพิเศษทางจิตวิทยาสังคมที่มีเป็นเอกลักษณ์ของชาวจีน ด้วยเหตุนี้

ความหมายที่เกิดขึ้นในกระบวนการหลอมรวมทางมโนทัศน์ของคำว่า 脸面 /liæn^{214} miæn^{51}/ (หน้า-หน้า) จึงยิ่งสมบูรณ์ ละเอียด และเป็นความหมายรังสรรค์ใหม่ที่ไม่อาจได้มาโดยอาศัยเพียงแค่การประกอบรวมขององค์ประกอบในพื้นที่ความคิดรับเข้าเพียงพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ซึ่งมีกระบวนการหลอมรวมมโนทัศน์ของคำว่า 脸面 /liæn^{214} miæn^{51}/ (หน้า-หน้า) ตามเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายสะท้อน แสดงดังแผนภูมิภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 3 แผนภูมิแสดงการหลอมรวมมโนทัศน์ของคำว่า 脸面 /liæn^{214} miæn^{51}/ (หน้า-หน้า) ในภาษาจีน

เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายขอบเขตเดี่ยว

ภายในเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายขอบเขตเดี่ยว (single-scope networks) ก็ประกอบไปด้วยพื้นที่ความคิดรับเข้าทั้ง 2 พื้นที่ โดยแต่ละพื้นที่ความคิดจะมีกรอบความคิดที่ไม่เหมือนกัน และมีองค์ประกอบในพื้นที่ความคิดรับเข้าเพียงพื้นที่เดียวเท่านั้น ซึ่งท้ายที่สุดแล้วได้พัฒนารูปแบบกลายเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งในพื้นที่ความคิดหลอมรวม นอกจากนี้ เครือข่ายขอบเขตเดี่ยวนั้นสอดคล้องกับอุปลักษณ์มโนทัศน์แบบมีการถ่ายโยงความสัมพันธ์ทางความหมายแบบ

ข้ามขอบเขตมโนทัศน์จากมโนทัศน์ต้นทาง (source domain) จนไปถึงมโนทัศน์ปลายทาง (target domain) โดยมโนทัศน์ต้นทางนั้นเป็นหนึ่งในพื้นที่ความคิดรับเข้า ขณะที่มโนทัศน์ปลายทางนั้นเป็นอีกพื้นที่ความคิดรับเข้าที่ผู้คนต้องมุ่งเน้นไปทำความเข้าใจ (Fauconnier & Turner, 2002, pp.129-131) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กระบวนการหลอมรวมมโนทัศน์ของคำประสมที่เป็นไปตามเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายขอบเขตเดี่ยวมีจำนวนทั้งสิ้น 19 คำ (แสดงในภาคผนวกคำที่ 39-57) โดยแสดงตัวอย่างพร้อมอธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

(3) 请你念兄弟**手足**之情，赶快来探望他。(CCL, 《佛法概要》)

请你念	兄弟**手足**之情	赶快来	探望他
qǐng nǐ niàn	xiōng di **shǒu zú** zhī qíng	gǎn kuài lái	tàn wàng tā
$tɕ^hiŋ^{35}$ ni^{214} $niæn^{35}$	$ɕyŋ^{55}$ ti^{51} **$ʂou^{214}$ $tʂu^{35}$** $tʂɻ^{55}$ $tɕ^hiŋ^{35}$	kan^{214} k^huai^{51} lai^{35}	t^han^{51} $uɑŋ^{51}$ $t^hĄ^{55}$
Please care for	**hand-foot (biological brothers)** brotherhood	as soon as possible	visit him

แปล: โปรดให้คุณเห็นแก่ความเป็นพี่น้อง**มือ-เท้า** (พี่น้องสายเลือดเดียวกัน) รีบไปเยี่ยมเขาหน่อยเถอะ

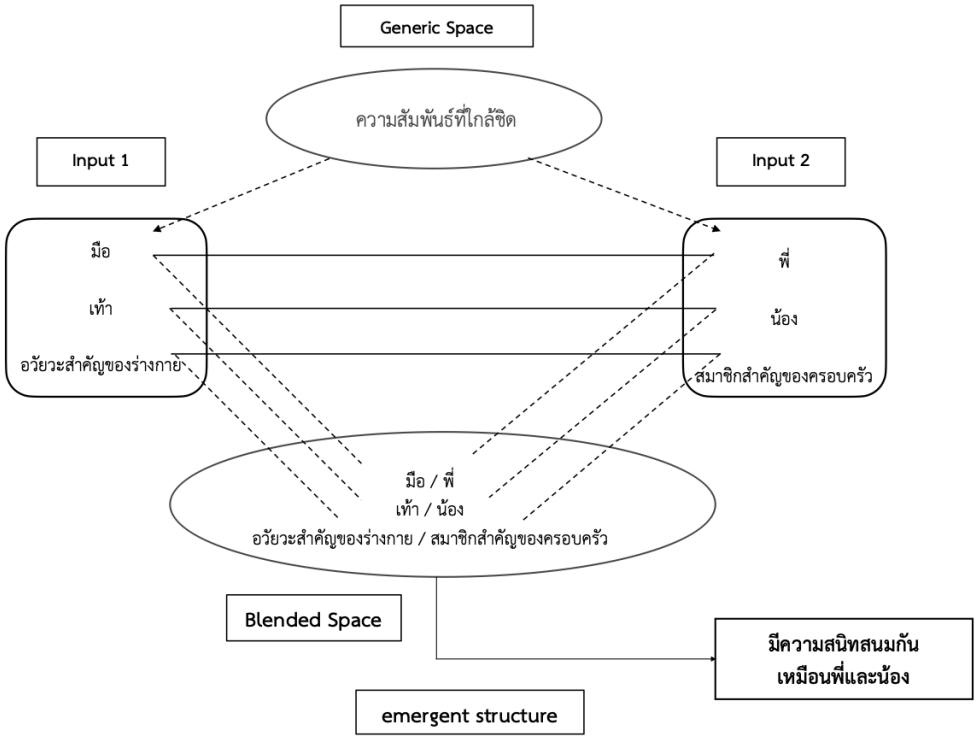
【手足 /ʂou^{214} tʂu^{35}/ (มือ-เท้า)】หมายถึง มือเท้า; อุปมาว่า พี่น้อง; มีความสนิทสนมกันเสมือนพี่และน้อง (CASS Institute of Linguistics Dictionary, 2016, p. 1204)

- **พื้นที่ความคิดรับเข้า 1 (Input Space 1)** : [อวัยวะร่างกาย]
- **พื้นที่ความคิดรับเข้า 2 (Input Space 2)** : [ครอบครัว]
- **พื้นที่ความคิดสามัญ (Generic Space)** : ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด

จากตัวอย่าง (3) ตามทฤษฎีการหลอมรวมมโนทัศน์ เมื่อเข้าใจความหมายเชิงเปรียบเทียบของคำว่า “手足 /ʂou^{214} tʂu^{35}/ (มือ-เท้า)” สมองของผู้ใช้ภาษาจะมีการสร้างพื้นที่ความคิดรับเข้าขึ้นมา 2 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ความคิดรับเข้า 1 คือขอบเขตมโนทัศน์เกี่ยวกับ “อวัยวะในร่างกาย” และพื้นที่ความคิดรับเข้า 2 จะเป็นขอบเขตมโนทัศน์เกี่ยวกับ “ครอบครัว” โดยพื้นที่ความคิดสามัญจะดึงเอาโครงสร้างนามธรรมที่สะท้อนถึงรูปแบบร่วมกันสำคัญและมีอยู่ทั่วไปในพื้นที่ความคิดรับเข้าทั้งสองนั่นก็คือ [ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด]

ระหว่างพื้นที่ความคิดรับเข้า 1 และพื้นที่ความคิดรับเข้า 2 จะมีการถ่ายโยงข้ามพื้นที่ความคิดของพื้นที่ความคิดรับเข้าทั้งสองเพื่อที่จะนำองค์ประกอบในแต่ละพื้นที่มาทำการจับคู่กัน นั่นคือการนำ “มือ” กับ “พี่” และ “เท้า” กับ “น้อง” มาทำการแยกจับคู่กัน ซึ่งทำให้สะดวกต่อกระบวนการถ่ายโยงข้ามพื้นที่ความคิดขององค์ประกอบในพื้นที่ความคิดรับเข้าทั้งสองเกิดขึ้น หรือ

กล่าวอีกนัยหนึ่ง ในกระบวนการหลอมรวมมโนทัศน์ของคำว่า “手足 /ʂou^{214} tʂu^{35}/ (มือ-เท้า)” นั้น “มือ" และ “เท้า” เป็นมโนทัศน์ต้นทาง ขณะที่ “พี่” และ “น้อง” เป็นมโนทัศน์ปลายทาง จะต้องนำกรอบความหมายของ “มือ” และ “เท้า” ถ่ายโยงไปยัง “พี่” และ “น้อง” ถึงจะสามารถเข้าใจความหมายของ “手足 /ʂou^{214} tʂu^{35}/ (มือ-เท้า)” ได้อย่างสมบูรณ์แบบ โดยนำเอาพี่ชายน้องชายนั้นมาเปรียบเสมือนมือและเท้า มิตรภาพที่ลึกซึ้งระหว่างพี่น้องร่วมสายโลหิต ซึ่งความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันในลักษณะนี้เปรียบดั่งมือและเท้าที่ขาดกันและกันไม่ได้ เนื่องจากเป็นพี่น้องที่เกิดจากพ่อแม่เดียวกัน ล้วนมาจากครอบครัวเดียวกันซึ่งไม่สามารถขาดจากกันได้ จึงสามารถเปรียบได้กับมือและเท้าที่เป็นส่วนหนึ่งของร่างกายซึ่งไม่สามารถแบ่งแยกออกจากกัน สาเหตุเนื่องด้วยมนุษย์มีประสบการณ์การดำรงชีวิตมาอย่างยาวนาน ซึ่งมือและเท้านั้นเป็นเครื่องมือที่ใช้งานได้อย่างใกล้ชิดและน่าเชื่อถือสำหรับมนุษย์ หากผู้คนสูญเสียมือและเท้าไปคงเป็นเรื่องยากที่จะใช้แรงงานหรือดำเนินชีวิตได้ตามปกติ ดังนั้น การใช้คำว่า 手足 /ʂou^{214} tʂu^{35}/ (มือ-เท้า) จึงมีความหมายเปรียบเทียบที่อ้างถึงพี่น้องที่เกิดจากพ่อแม่เดียวกัน การนำลักษณะที่แยกออกจากกันไม่ได้ของมือและเท้ามาใช้เพื่ออธิบายถึงความสัมพันธ์ที่ขาดกันมิได้ในพี่น้องนั่นเอง และได้รับความหมายเชิงอุปลักษณ์ของคำว่า 手足 /ʂou^{214} tʂu^{35}/ (มือ-เท้า) โดยมีกระบวนการหลอมรวมมโนทัศน์ของคำว่า 手足 /ʂou^{214} tʂu^{35}/ (มือ-เท้า) ตามเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายขอบเขตเดี่ยว แสดงดังแผนภูมิภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 4 แผนภูมิแสดงการหลอมรวมมโนทัศน์ของคำว่า 手足 /ʂou^{214} tʂu^{35}/ (มือ-เท้า) ในภาษาจีน

เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายขอบเขตคู่

เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายขอบเขตคู่ (double-scope networks) ประกอบด้วยพื้นที่ความคิดรับเข้า 2 พื้นที่ที่มีกรอบความคิดไม่เหมือนกันหรือแม้กระทั่งมีความขัดแย้งกันอยู่ แต่ทว่ากรอบความคิดทั้งสองล้วนได้ฉายโยงความสัมพันธ์ทางความหมายไปยังพื้นที่ความคิดหลอมรวม ทำให้โครงสร้างองค์ประกอบที่มาจากพื้นที่ความคิดรับเข้าทั้งสองร่วมกันสร้างสรรค์เพื่อก่อรูปให้เป็นโครงสร้างความหมายใหม่ในพื้นที่ความคิดหลอมรวม (Fauconnier & Turner, 2002, p. 131) กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ โครงสร้างองค์ประกอบภายในพื้นที่ความคิดหลอมรวมนั้นประกอบไปด้วยโครงสร้างองค์ประกอบจากพื้นที่ความคิดรับเข้าทั้งสองพื้นที่ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กระบวนการหลอมรวมมโนทัศน์ของคำประสมที่เป็นไปตามเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายขอบเขตคู่มีจำนวนทั้งสิ้น 21 คำ (แสดงในภาคผนวกคำที่ 58-78) โดยแสดงตัวอย่างพร้อมอธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

(4) 敌人**耳目**众多，咱们到前面山坳中说话。(CCL,《倚天屠龙记》)

敌人	**耳目**众多	咱们到	前面山坳中说话
dí rén	**ěr mù** zhòng duō	zán men dào	qián miɑn shān ào zhōng shuō huà
ti^{35} ɻən^{35}	**ɣɻ^{214} mu^{51}** tʂuŋ^{51} tuo^{55}	tsan^{35} mən tɑu^{51}	tɕʰiæn^{35} miæn ʂan^{55} ɑu^{51} tʂuŋ^{55} ʂuo^{55} xuĄ^{51}
The enemy	have many **ears-eyes (scout)**	Let us	talk in the mountains ahead

แปล: ศัตรูมี**หู-ตา** (ผู้สอดแนม) จำนวนมากมาย เราสองคนไปคุยกันที่เทือกเขาด้านหน้า

【耳目 /ɣɻ^{214} mu^{51}/ (หู-ตา)】หมายถึง บุคคลผู้สอดแนมข่าวสาร หรือรวบรวมข่าวกรอง (CASS Institute of Linguistics Dictionary, 2016, p. 346)

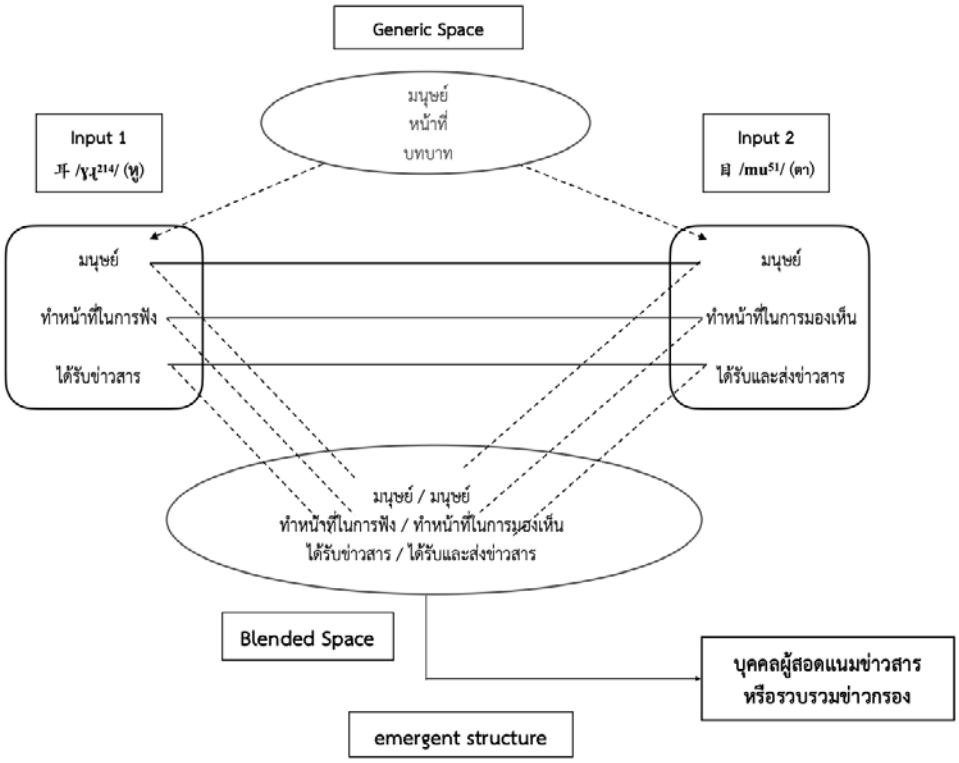
- **พื้นที่ความคิดรับเข้า 1 (Input Space 1)** : [耳 /ɣɻ^{214}/ (หู)]
- **พื้นที่ความคิดรับเข้า 2 (Input Space 2)** : [目 /mu^{51}/ (ตา)]
- **พื้นที่ความคิดสามัญ (Generic Space)** : มนุษย์ หน้าที่ บทบาท

จากตัวอย่าง (4) ยามเมื่อทำความเข้าใจคำประสมเชิงอุปลักษณ์คำว่า “耳目 /ɣɻ^{214} mu^{51}/ (หู-ตา)” สิ่งที่สร้างขึ้นมาอย่างแรกในสมองผู้ใช้ภาษาก็คือพื้นที่ความคิดรับเข้าสองพื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ความคิดรับเข้าแรกเกี่ยวกับพื้นที่ของ “耳 /ɣɻ^{214}/ (หู)” และพื้นที่ความคิดรับเข้าสองเกี่ยวกับพื้นที่ของ “目 /mu^{51}/ (ตา)” โดยสองพื้นที่ความคิดรับเข้าดังกล่าวต่างมีองค์ประกอบและโครงสร้างที่ไม่เหมือนกัน กล่าวคือ ใบหูกับดวงตามีบทบาทหน้าที่ที่ต่างกัน ใบหูมีหน้าที่ในการตรวจจับและวิเคราะห์ข้อมูลการได้ยิน ส่วนดวงตามีหน้าที่หลักในการรับข้อมูลจำนวนมากจากรอบข้างและเปลี่ยนข้อมูลภาพเป็นสัญญาณส่งไปยังสมอง

แต่อย่างไรก็ดี สองพื้นที่ความคิดรับเข้ายังมีหนึ่งพื้นที่ความคิดสามัญร่วมกัน ซึ่งพื้นที่ความคิดสามัญนี้ไม่เพียงแค่ได้รวมถึงโครงสร้างและองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่ มนุษย์ หน้าที่ และบทบาทที่สองพื้นที่ความคิดรับเข้ามีร่วมกัน แต่พื้นที่ความคิดสามัญนี้ยังเป็นรากฐานสำคัญสำหรับการถ่ายโยงแบบข้ามพื้นที่ความคิด (cross-space mapping) 2 ประการอีกด้วย ประการแรกคือการข้ามพื้นที่ความคิดระหว่างสองพื้นที่ความคิดรับเข้า ประการที่สองคือการเลือกเฟ้นฉายโยงทางความหมาย (selective projection) จากพื้นที่ความคิดรับเข้าสองพื้นที่ไปสู่พื้นที่ความคิดหลอมรวม โดยระหว่างสิ่งที่เป็นคู่สอดคล้องกัน (counterpart connection) ในสองพื้นที่ความคิดรับเข้าข้างต้นเกิดการถ่ายโยงข้ามพื้นที่ความคิด 3 คู่ ได้แก่ องค์ประกอบ “มนุษย์” และ “มนุษย์”

สอดคล้องตรงกัน องค์ประกอบ “ทำหน้าที่ในการฟัง” สอดคล้องตรงกันกับ “ทำหน้าที่ในการมองเห็น” และองค์ประกอบ “ได้รับข่าวสาร” สอดคล้องตรงกันกับ “ได้รับและส่งข่าวสาร”

ขณะเดียวกันนี้ ทั้งสองพื้นที่ความคิดรับเข้า “耳 /ɣɻ^{214}/ (หู)” กับ “目 /mu^{51}/ (ตา)” ในขั้นตอนการหลอมรวมทางมโนทัศน์ ถึงแม้จะมีกรอบแนวคิดที่ต่างกัน แต่ก็ยังสามารถกระตุ้นริเริ่มข้อมูลทางความหมายภาษาที่เกี่ยวข้องและข้อมูลในสมองได้ เพื่อก่อให้เกิดกลไกทางปริชานของผู้ใช้ภาษาในการหลอมรวมมโนทัศน์ของคำประสมนี้ กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ใบหูและดวงตาสามารถจำแนกคุณสมบัติได้เป็นการฟังและการดู ซึ่งล้วนเป็นอวัยวะรับสัมผัสอันสำคัญที่มนุษย์ใช้ติดต่อสื่อสารกับโลกภายนอก ใบหูเป็นอวัยวะโสตประสาทที่แยกแยะเสียง สามารถรับข่าวสารทางการได้ยินจากคำพูดจาได้ในปริมาณมาก ขณะที่ดวงตามิเพียงเป็นอวัยวะทางการมองเห็นที่สังเกตสรรพสิ่ง และรับข่าวสารจากโลกภายนอกเท่านั้น การอาศัย “สายตา” ยังสามารถส่งผ่านข้อมูลสู่โลกภายนอกได้อย่างต่อเนื่อง โดยสภาพการณ์ปกติแล้ว การรวบรวมข่าวกรองจำต้องใช้ทั้ง “ตา” และ “หู” ไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งจะสามารถได้รับข้อมูลมหาศาลผ่านการประสานทำงานร่วมกันของดวงตาและใบหู เห็นได้ว่า “耳 /ɣɻ^{214}/ (หู)” กับ “目 /mu^{51}/ (ตา)” ล้วนได้มอบลักษณะพิเศษทางความหมายภาษาบางส่วนให้กับการหลอมรวมมโนทัศน์ของคำว่า “耳目 /ɣɻ^{214} mu^{51}/ (หู-ตา)” สุดท้ายองค์ประกอบเหล่านี้ได้หลอมสร้างเป็นโครงสร้างมโนทัศน์ใหม่ในพื้นที่ความคิดหลอมรวมนั่นก็คือ “บุคคลผู้สอดแนมข่าวสาร หรือรวบรวมข่าวกรอง” ซึ่งเกิดเป็นความหมายใหม่ที่อีกสามพื้นที่ความคิดอื่นไม่มี ดังนั้นในภาษาจีนจึงใช้คำว่า “耳目 /ɣɻ^{214} mu^{51}/ (หู-ตา)” เป็นอุปลักษณ์ในการอ้างถึงบุคคลที่ค้นหาข้อมูลข่าวกรองและแพร่งพรายรายงานข่าวแบบซ่อนเร้นให้กับผู้อื่น โดยมีกระบวนการหลอมรวมมโนทัศน์ของคำว่า “耳目 /ɣɻ^{214} mu^{51}/ (หู-ตา)” ตามเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายขอบเขตคู่ แสดงดังแผนภูมิภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 5 แผนภูมิแสดงการหลอมรวมมโนทัศน์ของคำว่า 耳目 /ɣɻ^{214} mu^{51}/ (หู-ตา) ในภาษาจีน

เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายขอบเขตหลายพื้นที่

เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ โดยทั่วไปแล้วประกอบด้วยพื้นที่ความคิด 4 พื้นที่ดังที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น แต่เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายขอบเขตหลายพื้นที่ (multiple-blend networks) นั้นมีองค์ประกอบของพื้นที่ความคิดรับเข้ามากกว่า 2 พื้นที่ ซึ่งเครือข่ายหลอมรวมประเภทนี้สามารถแสดงกระบวนการหลอมรวมทางความคิดออกมาได้ 2 รูปแบบ ได้แก่ (1) อาจเป็นไปได้ว่าคือการมีโครงสร้างองค์ประกอบซึ่งมาจากพื้นที่ความคิดรับเข้าที่มีฐานะเท่ากันหลายพื้นที่ร่วมกันปฏิบัติงาน เพื่ออำนวยความสะดวกในการก่อรูป และสร้างสรรค์โครงสร้างความหมายใหม่ขึ้นมาในพื้นที่ความคิดหลอมรวม (2) ก็อาจเป็นไปได้ว่าสองในพื้นที่ความคิดรับเข้าหลายพื้นที่นั้นได้หลอมรวมเข้าด้วยกันเป็นครั้งแรกเพื่อสร้างเป็นพื้นที่ความคิดหลอมรวมพื้นที่หนึ่งก่อน ซึ่งพื้นที่ความคิดหลอมรวมนี้ยังมีฐานะที่เป็นพื้นที่ความคิดรับเข้าใหม่ เพื่อที่จะดำเนินขั้นตอนการหลอมรวมมโนทัศน์กับพื้นที่ความคิดรับเข้าอื่น ๆ อีกครั้ง ดังนั้นกระบวนการดังกล่าวนี้จึงช่วยบรรลุการสรรค์สร้างโครงสร้างความหมายใหม่อย่างเป็นพลวัตในพื้นที่ความคิด

หลอมรวมได้อย่างสมบูรณ์ อย่างไรก็ดี ถึงแม้ว่าเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายขอบเขตหลายพื้นที่จะเกี่ยวข้องกับพื้นที่ความคิดหลายพื้นที่ แต่กระบวนการหลอมรวมทางความคิดนั้นล้วนได้ผ่านการถ่ายโยงความสัมพันธ์ทางความหมายแบบข้ามพื้นที่ความคิด (cross-space mapping) การฉายโยงที่มีการเลือกสรร (selective projection) และการปฏิบัติการทางปริชานในพื้นที่ความคิดหลอมรวมเช่นเดียวกับเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทอื่น ๆ (Fauconnier & Turner, 2002, p. 279) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กระบวนการหลอมรวมมโนทัศน์ของคำประสมที่เป็นไปตามเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายขอบเขตหลายพื้นที่มีจำนวนทั้งสิ้น 4 คำ (แสดงในภาคผนวกคำที่ 79-82) โดยแสดงตัวอย่างพร้อมอธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

(5) 看上去你像是在制服下面穿着防弹**背心**。(BCC,《较量》)

看上去	你像是	在制服下面穿着	防弹**背心**
kàn shàng qù	nǐ xiàng shì	zài zhì fú xià miɑn chuān zhe	fáng dàn **bèi xīn**
$k^hæn^{51}$ ʂɑŋ^{51} $tɕ^hy^{51}$	ni^{214} ɕiɑŋ^{51} ʂʅ^{51}	tsai^{51} tʂʅ^{51} fu^{35} ɕiĄ^{51} miæn tʂ^{h}uɑn^{55} tʂɣ	fɑŋ^{35} tan^{51} **pei^{51} ɕin^{55}**
It seems that	you are like	wear it under your uniform	bulletproof **back-heart (vest)**

แปล: ดูเหมือนว่าเธอกำลังสวม**หลัง-ใจ (เสื้อกั๊ก)** กันกระสุนอยู่ภายใต้เครื่องแบบ

【背心 /pei^{51} ɕin^{55}/ (หลัง-ใจ)】หมายถึง เสื้อกั๊กหรือเสื้อที่ไม่มีแขน (CASS Institute of Linguistics Dictionary, 2016, p. 58)

- **พื้นที่ความคิดรับเข้า 1 (Input Space 1)** : [背 /pei^{51}/ (หลัง)]
- **พื้นที่ความคิดรับเข้า 2 (Input Space 2)** : [心 /ɕin^{55}/ (ใจ)]
- **พื้นที่ความคิดรับเข้า 3 (Input Space 3)** : เสื้อผ้า
- **พื้นที่ความคิดสามัญ (Generic Space)** : สิ่งที่เกี่ยวข้องกับร่างกายมนุษย์

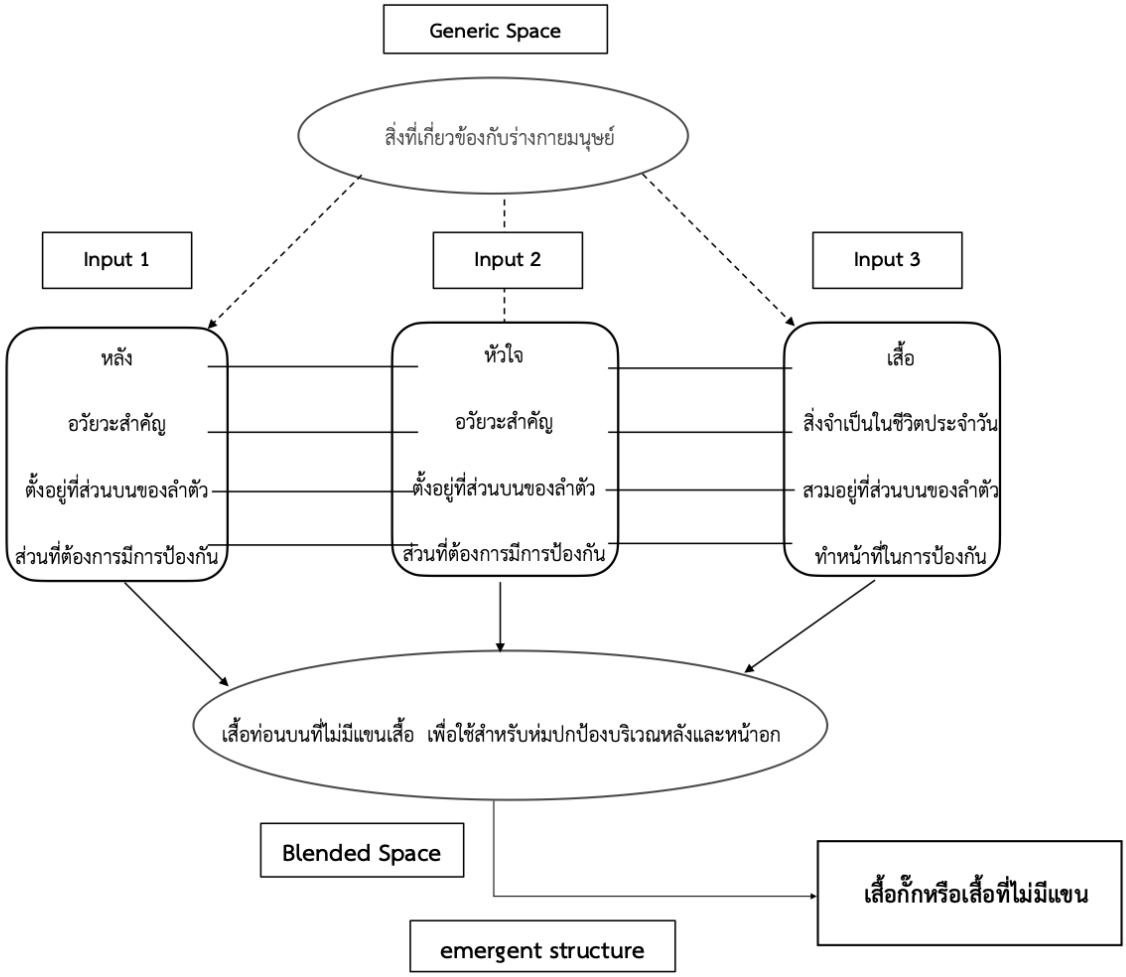
จากตัวอย่าง (5) 背心 /pei^{51} ɕin^{55}/ (หลัง-ใจ; เสื้อกั๊ก หรือเป้ยชิน) คือเสื้อท่อนบนชนิดหนึ่งที่ไม่มีแขนเสื้อ และใช้สำหรับห่มปกป้องบริเวณหลังและหน้าอก ซึ่งมีต้นกำเนิดมาจากราชวงศ์ฮั่นตะวันออก มีชื่อเรียกว่า “เหลียงตัง” (“裲裆”) ความหมายคือ “ปิดหลังกั้นอก” (“当背当心”) ต่อมาในสมัยราชวงศ์สุยถังวิวัฒนาการเป็น “ป้านปี้” (“半臂”) และในยุคปัจจุบันก็ถูกเปลี่ยนเป็นชื่อ “หมาเจี่ย” (“马甲”) และ “ข่านเจียน” (“坎肩”) โดยเป้ยชินนั้นมีโครงสร้างเรียบง่าย ปกติแล้วนิยมใส่เป็นชุดในลักษณะชุดตุ้ยจิน (เสื้อแจ็คเก็ตในสมัยจีนโบราณ) ไม่มีปลอก

คอ ช่วงลำตัวของชุดเป้ยซินมีทั้งสั้นและยาว มีทั้งหลวมและแบบเข้ารูป ช่วยให้ความอบอุ่น ปกป้องร่างกาย และอำนวยความสะดวกแก่การสวมใส่ได้อย่างสะดวกสบาย ได้รับความนิยมในหมู่คนทุกเพศทุกวัย สามารถนำไปใส่เป็นเสื้อนอก หรือเป็นเครื่องแต่งกายภายในก็ได้ (Liu, 2018, p. 34; Gao, 2014, p. 335)

ในกระบวนการหลอมรวมมโนทัศน์ของ 背心 /pei^{51} ɕin^{55}/ (หลัง-ใจ) นั้นประกอบด้วยพื้นที่ความคิดรับเข้าจำนวน 3 พื้นที่ โดยพื้นที่ความคิดสามัญประกอบด้วยองค์ประกอบที่เป็นนามธรรมร่วมกันของพื้นที่ความคิดรับเข้าทั้งสามพื้นที่ คือ [สิ่งที่เกี่ยวข้องกับร่างกายมนุษย์] พื้นที่ความคิดรับเข้า 1 กระตุ้นเกี่ยวกับกรอบมโนทัศน์ของ “背 /pei^{51}/ (หลัง)” ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ส่วน ได้แก่ “หลัง” “อวัยวะสำคัญ” “ตั้งอยู่ที่ส่วนบนของลำตัว” และ “ส่วนที่ต้องการมีการป้องกัน” สำหรับพื้นที่ความคิดรับเข้า 2 คือกรอบโครงสร้าง “心 /ɕin^{55}/ (ใจ)” ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ส่วนเช่นกัน ได้แก่ “หัวใจ” “อวัยวะสำคัญ” “ตั้งอยู่ที่ส่วนบนของลำตัว” และ “ส่วนที่ต้องการมีการป้องกัน” ส่วนพื้นที่ความคิดรับเข้า 3 คือกรอบโครงสร้าง “เสื้อผ้า” ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ส่วน ได้แก่ “เสื้อ” “สิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน” “สวมอยู่ที่ส่วนบนของลำตัว” และ “ทำหน้าที่ในการป้องกัน” โดยพื้นที่ความคิดสามัญ “สิ่งที่เกี่ยวข้องกับร่างกายมนุษย์” นั้นจะช่วยทำการจับคู่และเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ความคิดรับเข้าทั้งสามเข้าด้วยกัน ทำให้องค์ประกอบสำคัญที่สอดคล้องกันในพื้นที่ความคิดรับเข้าทั้งสามเกิดการถ่ายโยงกันข้ามพื้นที่ความคิด โดยองค์ประกอบ “หลัง” (input 1) “หัวใจ” (input 2) และ “เสื้อ” (input 3) เกิดการถ่ายโยงระหว่างกัน รวมทั้งองค์ประกอบ “อวัยวะสำคัญ” (input 1) “อวัยวะสำคัญ” (input 2) และ “สิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน” (input 3) สอดคล้องกัน ตลอดจนองค์ประกอบ “ตั้งอยู่ที่ส่วนบนของลำตัว” (input 1) “ตั้งอยู่ที่ส่วนบนของลำตัว” (input 2) และ “สวมอยู่ที่ส่วนบนของลำตัว” (input 3) ในสามพื้นที่ความคิดรับเข้าก็เชื่อมโยงต่อกันเพราะมีที่ตั้งที่สอดคล้องกัน ส่วนองค์ประกอบ “ส่วนที่ต้องการมีการป้องกัน” (input 1) “ส่วนที่ต้องการมีการป้องกัน” (input 2) และ “ทำหน้าที่ในการป้องกัน” (input 3) ก็สอดคล้องระหว่างกันด้วยเช่นกัน

สำหรับองค์ประกอบบางอย่างในพื้นที่ความคิดรับเข้า 1 และพื้นที่ความคิดรับเข้า 2 นั้นถูกเลือกฉายไปยังพื้นที่ความคิดหลอมรวม ขณะที่องค์ประกอบสำคัญในพื้นที่ความคิดรับเข้า 3 ทั้งหมดถูกฉายโยงไปยังพื้นที่ความคิดหลอมรวม จะเห็นได้ว่า กรอบโครงสร้างของพื้นที่ความคิดหลอมรวมคือการขยายโครงสร้างความหมายของกรอบในพื้นที่ความคิดรับเข้า 3 ในพื้นที่ความคิดหลอมรวม โดยผู้ใช้ภาษาสามารถเพิ่มความเข้าใจอย่างละเอียดมากขึ้นได้ โดยผ่าน 3 ขั้นตอน ได้แก่ การประกอบภาษา (composition) การทำให้ความหมายสมบูรณ์ (completion) และการขยายความ (elaboration) กล่าวคือ ลักษณะของเสื้อกั๊ก ประการแรกคือเป็นเสื้อผ้าประเภทหนึ่งที่มีหน้าที่ปกป้องร่างกายมนุษย์ (มาจาก input 3) ประการที่สองเนื่องจากเสื้อกั๊กเป็นเสื้อประเภทไม่มี

แขนและไม่มีปกเสื้อ ดังนั้น ตำแหน่งที่ปกป้องหลักคือส่วนหลัง (มาจาก input 1) และหน้าอกรอบ ๆ หัวใจ ซึ่งเป็นบริเวณที่รวบรวมอวัยวะที่สำคัญที่สุดของร่างกายมนุษย์ (มาจาก input 2) จึงบรรลุวัตถุประสงค์ของการดูแลสุขภาพประจำวันอย่างการป้องกันความเย็นและกักเก็บความอบอุ่น นอกจากนี้ เสื้อกั๊กยังมีความสามารถในการป้องกันทางทหาร ตามความรู้พื้นฐานทางประวัติศาสตร์ของจีนที่ทราบกันอย่างแพร่หลายว่า ไม่ว่าจะในสมัยโบราณหรือสมัยปัจจุบัน ทหารที่ใส่เสื้อกันกระสุนออกรบสามารถลดการบาดเจ็บที่เกิดจากเศษปืนใหญ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ส่วนที่สำคัญของร่างกายนักรบได้รับการปกป้อง และลดความเสียหายได้มากที่สุด จะเห็นได้ว่า โครงสร้างความหมายที่เป็นนวัตกรรมของคำว่า 背心 /pei^{51} ɕin^{55}/ (หลัง-ใจ) ในพื้นที่ความคิดหลอมรวมนั้นเป็นผลลัพธ์มาจากการหลอมรวมเข้าด้วยกันของพื้นที่ความคิดรับเข้าทั้งสามพื้นที่ โดยไม่ได้มาจากพื้นที่ความคิดรับเข้าเพียงพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเท่านั้น ทั้งนี้มีกระบวนการหลอมรวมมโนทัศน์ของคำว่า 背心 /pei^{51} ɕin^{55}/ (หลัง-ใจ) ตามเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ประเภทเครือข่ายขอบเขตหลายพื้นที่ แสดงดังแผนภูมิภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 6 แผนภูมิแสดงการหลอมรวมมโนทัศน์ของคำว่า 背心 /pei^{51} ɕin^{55}/ (หลัง-ใจ) ในภาษาจีน

สรุปและอภิปรายผล

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การหลอมรวมมโนทัศน์มีบทบาทอันสำคัญต่อการสร้างความหมาย เพราะการรู้สัมผัส ความเข้าใจ และรากเหง้าแห่งความทรงจำของมนุษย์ โดยแท้จริงแล้วก็คือการหลอมรวมมโนทัศน์ (Fauconnier, 1997, p. 151) ในเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ กลไกการขับเคลื่อนอย่างเป็นพลวัตของการหลอมรวมมโนทัศน์ถูกเผยให้เห็นออกมาอย่างเด่นชัด โดยผ่านการถ่ายโยงความสัมพันธ์ทางความหมายแบบข้ามขอบเขตพื้นที่ความคิด การฉายโยงแบบเลือกสรรและการปฏิบัติการในพื้นที่ความคิดหลอมรวม ทฤษฎีการหลอมรวมมโนทัศน์จึงถือเป็นการให้มุมมองใหม่สำหรับการศึกษาปรากฏการณ์ทางภาษาเชิงอุปลักษณ์ ซึ่งคุณลักษณะอันโดดเด่นของ

เครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์ก็คือ การสร้างพื้นที่ความคิดเชิงประสมอย่างหนึ่งที่มีโครงสร้างความหมายใหม่ (emergent structure) ขณะเดียวกันเมื่อสร้างพื้นที่ความคิดใหม่ ก็ยังคงรักษาความเชื่อมโยงทางความหมายกับเครือข่ายทั้งหมดเอาไว้ ความหมายของคำในเครือข่ายการหลอมรวมมโนทัศน์สามารถทำการถ่ายโยงความสัมพันธ์ทางความหมายแบบพลวัตได้ด้วยหลากหลายวิธีการ และด้วยทิศทางที่แตกต่างกัน

การวิจัยครั้งนี้ไม่เพียงแต่แนะนำกระบวนการสร้างและพัฒนา ตลอดจนกลไกการทำงานของทฤษฎีการหลอมรวมมโนทัศน์ได้อย่างละเอียดเท่านั้น แต่ที่สำคัญกว่านั้นคือได้นำทฤษฎีการหลอมรวมมโนทัศน์มาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์คำประสมภาษาจีนที่ประกอบด้วยคำเรียกอวัยวะส่วนต่าง ๆ ในร่างกาย โดยการสร้างความหมายเชิงอุปลักษณ์ของคำประสมที่ประกอบด้วยคำเรียกอวัยวะ เริ่มต้นขึ้นจากสองพื้นที่ความคิดรับเข้าที่แตกต่างกัน จากนั้นจึงผลิตสร้างพื้นที่ความคิดหลอมรวมที่สังเคราะห์ขึ้น และพื้นที่ความคิดสามัญที่พอจะสามารถสรุปเนื้อหาความเป็นนามธรรมของพื้นที่ความคิดรับเข้าทั้งสองได้ พื้นที่ความคิดหลอมรวมที่สังเคราะห์ขึ้นนั้นได้รับเอาข้อมูลและโครงสร้างนามธรรมในพื้นที่ความคิดสามัญเอาไว้ ตลอดจนความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกันอันกลั่นกรองมาจากสองพื้นที่ความคิดรับเข้าอีกด้วย เพื่อนำไปสู่ปฏิบัติการทางปริชานในความคิดของผู้ใช้ภาษา หลังจากนั้น พื้นที่ความคิดหลอมรวมที่รังสรรค์ขึ้นใหม่นั้นได้อาศัยกรอบองค์ความรู้เบื้องหลัง ทำให้เกิดเป็นโครงสร้างความหมายใหม่ (ความหมายเชิงอุปลักษณ์ใหม่) ในพื้นที่ความคิดหลอมรวม ซึ่งมิได้มีปรากฏอยู่ในสามพื้นที่ความคิดอื่น ๆ ด้วย

กระบวนการหลอมรวมมโนทัศน์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการหลอมรวมมโนทัศน์สามารถช่วยให้ผู้คนตีความและสรรค์สร้างความหมายของคำที่เกี่ยวกับอวัยวะส่วนต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการขยายความหมายบนพื้นฐานความหมายต้นแบบของคำศัพท์ ตีความและสาธิตกระบวนการสร้างโครงสร้างความหมายใหม่ของคำประสมที่ประกอบด้วยคำเรียกอวัยวะร่างกายมนุษย์ ก็คือกระบวนการสร้างและเข้าใจในความหมายเชิงอุปลักษณ์ของคำเหล่านั้น อย่างไรก็ดี การใช้เครือข่ายการหลอมรวมพื้นที่ความคิดตามทฤษฎีการหลอมรวมมโนทัศน์ สามารถอธิบายคำประสมเกี่ยวกับคำเรียกอวัยวะร่างกายได้อย่างละเอียดและสมบูรณ์ แต่ละคำของอวัยวะภายในร่างกายต่างจัดอยู่ในพื้นที่ความคิดรับเข้าแต่ละพื้นที่ มโนทัศน์ที่แสดงโดยคำศัพท์เกี่ยวกับร่างกายมนุษย์นั้นหลังจากที่ถ่ายโยงความสัมพันธ์ทางความหมายเข้าด้วยกันแล้วภายในพื้นที่ความคิดสามัญจะกระตุ้นกรอบความคิดบางประการ จากนั้นข้อมูลในพื้นที่ความคิดรับเข้าจะถูกคัดเลือกอย่างพิถีพิถันเข้าไปยังพื้นที่ความคิดหลอมรวมและผสานเข้ากับความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงก่อรูปและสร้างความหมายใหม่ขึ้นมา นั่นคือความหมายเชิงอุปลักษณ์ที่ขยายมาจากคำศัพท์เกี่ยวกับอวัยวะในร่างกายมนุษย์

ประเด็นที่น่าสังเกตคือ ในระหว่างกระบวนการคัดสรรข้อมูลจากพื้นที่ความคิดรับเข้า ไม่เพียงแต่ความหมายของคำศัพท์จะมีผลต่อการเลือกเฟ้นของผู้คนเท่านั้น แต่วัฒนธรรมตามถิ่นอาศัยและสภาพแวดล้อมของผู้คนก็มีผลต่อการเลือกเฟ้นและทำความเข้าใจความหมายอีกด้วย อย่างไรก็ดี การหลอมรวมมโนทัศน์เกิดขึ้นได้จากการหลอมรวมและประสานการปฏิบัติงานร่วมกัน 3 ประการ ได้แก่ “การผสานรวมภาษา”“การทำให้ความหมายสมบูรณ์” และ “การขยายความ” กระบวนการหลอมรวมมโนทัศน์ดังกล่าวนั้นมีลักษณะความเป็นพลวัต จึงสามารถอธิบายกระบวนการสร้างความหมายของคำประสมเกี่ยวกับร่างกายมนุษย์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ทฤษฎีการหลอมรวมมโนทัศน์ยังสามารถใช้ในการวิเคราะห์กระบวนการรับรู้ความคิดที่อยู่เบื้องหลังในปรากฏการณ์ทางภาษาอันหลากหลาย ซึ่งช่วยให้ผู้คนรู้จักกระบวนการรับรู้ทางความคิดของมนุษย์ในการทำความเข้าใจภาษาได้ดียิ่งขึ้น จึงถือเป็นประเด็นที่น่าสนใจอย่างมากที่ควรมีงานวิจัยศึกษาค้นคว้าในอนาคตเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

Bai, Y. (2009). *A Contractive Study of English and Chinese Human Visceral Organs Metphors*（英汉人体内脏器官的隐喻认知比较）. (Master’ s thesis) Jilin University.

Benczes, R. (2006). *Creative compounding in English: The semantics of metaphorical and metonymical noun-noun combinations*（Vol. 19）. John Benjamins Publishing.

CASS Institute of Linguistics Dictionary.（2016）. *The Contemporary of Chinese Dictionary] (7th ed.)*（现代汉语词典）. Beijing: The Commercial Press.

Chaitheerasuwet, P.（2013）. *A Comparative Study on Chinese and Thai Facial Organ Words from Cognitive Perspective: A Case Study of Words of “Face” and Words of “Eyes”*（汉泰脸部器官词语的认知对比研究——以“脸、面”与“眼、目”为例）. (Master’s thesis) Shanghai Jiaotong University.

Cheng, D.（2007）. Metaphor and Metonymy of Face— Based on the Chinese-English Corpus of Face（“脸”的隐喻与转喻-基于“脸”的汉英语料对比研究）. *Journal of East China Jiaotong University*, *24*(3), 151-153.

Evans, V., & Green, M.（2006）. *Cognitive Linguistics: An introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Fauconnier, G. (1994). *Mental spaces: Aspects of meaning construction in natural language*. Cambridge University Press.

Fauconnier, G. (1997). *Mappings in thought and language*. Cambridge University Press.

Fauconnier, G., & Turner, M. (1998). Conceptual integration networks. *Cognitive science*, *22*(2), 133-187.

Fauconnier, G., & Turner, M. (2002). *The Way We Think: Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities.* New York: Basic Books.

Gao, G. (2014). Textual Research on "Chinese waistcoat" in《Red Mansion》 (《红楼梦》"坎肩儿"考辨). *Studies on "A Dream of Red Mansions", 36(2), 334-342.*

Gao, Y. (2006). A New Interpretation of the Chinese Concept of "Face" (对中国人"脸面"观念的新解). *Journal of Capital Normal University (Social Sciences Edition),* (1), 55-60.

Grady, J., Oakley, T., & Coulson, S. (1999). *Blending and metaphor*. AMSTERDAM STUDIES IN THE THEORY AND HISTORY OF LINGUISTIC SCIENCE SERIES 4, 101-124.

Gu, X. (2014). *A contraste Study of Chinese and English Body Metaphors* (汉英人体隐喻对比) . (Master's thesis) Xi'an International StudiesUniversity.

Huang, B. (2009). *A Study on the Meaning System of Body Terms* (人体词语语义研究). (Doctoral dissertation) Shanghai International Studies University.

Jiang, C. (2009). The Origin and Social Function of Face Culture (面子文化产生根源及社会功能). *Social Sciences in Guangxi*, (3), 116-120.

Jiang, J. (2013). *On the Translation of Human Body Nouns in Shakespeare's Plays from the Perspective of Cognitive Metaphor* (认知隐喻视角下莎剧人体词的翻译) . (Master's thesis) Guangxi Normal University.

Li, L. (2005). Comparing English and Chinese Emotional Idioms Based on External Body Parts (基于人体外部器官的英汉情感习语比较). *Journal of Baoding*, *18*(3), 27-28.

Li, S. (2017). *A Comparative Study on Cognitive Meaning of Chinese and Korean Languages: Focusing on Meaning Extension of Terms for Body Parts* (汉韩词汇

认知语义对比研究——以人体词语义扩展为例). (Doctoral dissertation) Heilongjiang University.

Liu, H., & Jin, Y. (2011). A Brief Analysis of the Connotation of Face and Face Culture (浅析面子及面子文化的内涵). *Journal of Liaoning Teachers College (Social Sciences Edition)*, (4), 38-40.

Liu, H. (2018). *Analysis and Design Application of Folk Chinese Traditional Woman Clothing's Model in Neoteric Central Plains of China* (近代中原地区民间传统女装的造型分析与设计应用). (Master's thesis) Zhongyuan University of Technology.

Liu, X. (2010). *A Study of the Translation of Common Body Metaphor from the Angle of Peter Newmark's Text Category Theory* (纽马克文本论视角下的常用人体隐喻翻译研究). (Master's thesis) Guangxi Normal University.

Liu, Z. (2014). *The Contrast and Comparison Studies on Polysemy between English and Chinese Body Terms the Perspective of Cognition* (英汉人体词一词多义认知对比研究). (Doctoral dissertation) Shanghai International Studies University.

Lkhagvadorj, S. (2013). *Comparation of Human Body Phraseology's in Chinese and Mongolian* (汉蒙人体成语对比研究). (Doctoral dissertation) Northeast Normal University.

Luan, Y. (2013). Face and Face Culture in China (面子及中国的面子文化). *Journal of Kaifeng Institute of Education*, (6), 260-261.

Min, N. (2008). *A Cognitive Study on the Semantic Category and Metaphorical meaning of the word-family "foot" in Chinese* (汉语"足"词群的语义范畴与隐喻认知研究). (Master's thesis) Yunnan Normal University.

Nguyen Thi, Le Tam. (2011). *The Comparative Study of Chinese and Vietnamese Human Body Noun Metaphor* (汉越人体名词隐喻对比研究). (Doctoral dissertation) East China Normal University.

Ungerer, F. & Schomid, H. (2006). *An introduction to cognitive linguistics. 2ed.* London : Longman.

Sui, L. (2015). *“Eye” and Related Human Body Words Research Based on Cognitive Theory* (基于认知理论的人体词“眼/目”及相关词语研究). (Master’s thesis) Shandong Normal University.

Wang, F. (2013). *A Comparative Study on the Conceptual Metaphors of Human Body-Part Terms in Russia and Chinese* (俄汉人体词隐喻的认知对比研究) . (Doctoral dissertation) Northeast Normal University.

Wang, G. (2011). *A Cognitive Approach to Metaphorical Usage of“Kou”in Chinese* (从认知角度看汉语“口”的隐喻用法). *Journal of Qinghai Normal University* (Philosophy and Social Sciences) , *2011*(1), 117-119.

Wang, S. (2002). *Conceptual Blending and On-line Meaning Construction of Metaphors* (概念合成与隐喻的实时意义建构). *Contemporary Linguistics*, *4*(2), 119-127.

Wen, X., & Wu, Q. (2007). *A Study on the Cognitive Features of the Metaphoric Expressions Involving the English and Chinese FACE* (英汉“脸、面”词汇的隐喻认知特点). *Journal of Southwest University* (Social Sciences Edition), *33*(6), 140-144.

Wu, H. 2014. A Cognitive Comparison of Body Metaphor in Chinese and Arbic (汉阿人体隐喻认知对比). *Foreign Language and Literature*, *30*(2), 107-112.

Wu, Q. (2009). The Comparative Study of the Polysemous Networks of English Word “face” and Chinese”Lian” and “Mian” and Their Cognitive Motivation (英汉“脸、面”的多义网络对比研究及认知理据). *Journal of China West Normal University* (Philosophy & Social Sciences), (3), 88-95.

Xiang, C. (2016). Embodiment Hypothesis and Body Metaphor ： Problems with the Embodiment Hypothesis of Conceptual Metaphor Theory (体验假设与身体隐喻——隐喻体验假设存在的问题). *Journal of Tianjin Foreign Studies University*, *23*(3), 27-33.

Xiao, L. (2004). Contrastive analysis on the Concept of “Face” (“面子”在中国“礼”文化和西方文化中的对比). *Journal of Jinggangshan Normal College*, *25*(1), 22-24.

Xu, S. (2016a). Mirror Neurons and the Reading of Body-emotion Metonymy (镜像神经元与身体-情感转喻解读). *Foreign Language Teaching and Research, 48*(1), 3-16.

Xu, S. (2016b). An Interpretion of Body-emotion Metaphors in Chinese from the Perspective of the Mental Causation—A Study of Body-emotion Linguistic Expressions (心理因果性视域下汉语身体—情感隐喻解读——身体—情感语言表达研究之二). *Foreign Language Education*, *37*(3), 1-7.

Yan, Q. (2012). *The Research on Comparation of Chinese and Korean Human Internal Organs Sayings from the Metaphor Cognition Angle* (汉韩人体内脏器官熟语的隐喻认知比较研究). (Master's thesis), Hunan University.

Ye, Y. (2017). *A Study on Body Metaphor Translation in 《 Xī Yóu Jì 》 from the Perspective of Conceptual Metaphor Theory* (概念隐喻视角下《西游记》中身体隐喻的翻译研究). (Master's thesis) Lanzhou Jiaotong University.

Yu, N. (2000). Figurative uses of finger and palm in Chinese and English. *Metaphor and symbol*, *15*(3), 159-175.

Yu, N. (2009). *The Chinese HEART in a Cognitive Linguistic Perspective : Culture, Body and Language.* Berlin/New York: Mouton de Gruyter.

Zhai, X. (2001). *The Logic of Chinese Actions* (中国人行动的逻辑). Beijing: Social Sciences Academic Press.

Zhao, J. (2011). *A Comparative Study of Chinese and Western "Face"* (中西"面子"对比研究). (Master's thesis) Sichuan Normal University.

Zhao, S. (2011). *The Laws of Translating Body Organ Metaphors and Their Explanations—A Case Study of the English Version of Nahan By Lu Xun* (人体隐喻的翻译规律及其解释). (Master's thesis) Nanjing University of Aeronautics and Astronautics.

Zhao, X. (2010). *A Cognitive Study on Meaning Transference of Body-Part Terms* (人体词语语义转移的认知研究). (Doctoral dissertation) Fudan University.

ภาคผนวก

ตาราง 1 คำประสมที่ประกอบด้วยคำเรียกอวัยวะในภาษาจีนจำนวนทั้งสิ้น 82 คำ

ลำดับ	คำภาษาจีน	สัทอักษร	ความหมายประจำคำ	ความหมายหลอมรวม
1	脚心	/tɕiɑu^{214} ɕin^{55}/	เท้า+ใจ	กลางฝ่าเท้า
2	脚面	/tɕiɑu^{214} miæn^{51}/	เท้า+หน้า	หลังฝ่าเท้า
3	脚背	/tɕiɑu^{214} pei^{51}/	เท้า+หลัง	หลังฝ่าเท้า
4	脚脖	/tɕiɑu^{214} bo^{35}/	เท้า+คอ	ข้อเท้า ตาตุ่ม
5	手心	/ʂou^{214} ɕin^{55}/	มือ+ใจ	กลางฝ่ามือ
6	掌心	/tʂɑŋ^{214} ɕin^{55}/	มือ+ใจ	กลางฝ่ามือ รัศมีหรือขอบเขตที่สามารถควบคุมได้ขอบเขตที่อยู่อุ้งมือ
7	拳手	/tɕ^{h}uɑn^{35} ʂou^{214}/	กำปั้น+มือ	นักมวยสมัครเล่น
8	眉心	/mei^{35} ɕin^{55}/	คิ้ว+ใจ	ช่องว่างระหว่างคิ้ว
9	口头	/k^{h}ou^{214} t^{h}ou^{35}/	ปาก+หัว	ด้วยวาจา ด้วยลมปาก ด้วยปาก
10	嘴头	/tsuei^{214} t^{h}ou^{35}/	ปาก+หัว	ปากในขณะที่กำลังพูด
11	心头	/ɕin^{55} t^{h}ou^{35}/	ใจ+หัว	ในใจ
12	心髓	/ɕin^{55} suei^{214}/	ใจ+ไขกระดูก	ก้นบึ้งหัวใจ ส่วนลึกในหัวใจ
13	手头	/ʂou^{214} t^{h}ou^{35}/	มือ+หัว	อยู่ในมือ ติดตัว
14	腹心	/fu^{51} ɕin^{55}/	ท้อง+ใจ	ส่วนใจกลางหรือจุดเป็นจุดตาย
15	头目	/t^{h}ou^{35} mu^{51}/	หัว+ตา	หัวหน้า หัวโจก (ส่วนมากใช้ในความหมายที่ต่ำ)
16	头脸	/t^{h}ou^{35} liæn^{214}/	หัว+หน้า	ศักดิ์ศรี

ลำดับ	คำภาษาจีน	สัทอักษร	ความหมายประจำคำ	ความหมายหลอมรวม
17	嘴脸	/tsuei^{35} liæn^{214}/	ปาก+หน้า	หน้าตา สีหน้า (ใช้ในความหมายที่ต่ำ)
18	脸面	/liæn^{214} miæn^{51}/	หน้า+หน้า	ศักดิ์ศรีหรือบารมี
19	脸皮	/liæn^{214} pʰi^{35}/	หน้า+ผิว	บารมีหรือศักดิ์ศรี
20	拳拳	/tɕʰuɑn^{35} tɕʰuɑn^{35}/	กำปั้น+กำปั้น	จริงใจ น้ำใสใจจริง สัตย์ซื่อ
21	拳脚	/tɕʰuɑn^{35} tɕiɑu^{214}/	กำปั้น+เท้า	วิชามวย
22	口舌	/kʰou^{214} ʂɣ^{35}/	ปาก+ลิ้น	การทะเลาะวิวาท
23	口齿	/kʰou^{35} tʂʰʅ^{214}/	ปาก+ฟัน	การออกเสียงการพูด ฝีปาก คารม
24	头脑	/tʰou^{35} nɑu^{214}/	หัว+สมอง	ความสามารถในการคิด
25	眉眼	/mei^{35} ian^{214}/	คิ้ว+ตา	รูปร่างหน้าตา
26	口腹	/kʰou^{214} fu^{51}/	ปาก+ท้อง	อาหารการกิน
27	须眉	/ɕu^{55} mei^{35}/	หนวด+ขนคิ้ว	บุรุษ
28	脾胃	/pʰi^{35} uei^{51}/	ม้าม+กระเพาะ	รสนิยม
29	胃口	/uei^{51} kʰou^{214}/	กระเพาะ+ปาก	การเจริญอาหารหรือการไม่การเจริญอาหาร
30	唇舌	/tʂʰu^{35} ʂɣ^{35}/	ริมฝีปาก+ลิ้น	คารม ฝีปาก
31	肝脑	/kan^{55} nɑu^{214}/	ตับ+สมอง	ร่างกายกับชีวิต
32	心肠	/ɕin^{55} tʂʰɑŋ^{35}/	ใจ+ลำไส้	จิตใจ (ที่มีจุดประสงค์) น้ำใจ (ที่มีจุดประสงค์) ลักษณะนิสัยของคน
33	心胁	/ɕin^{55} ɕiɛ^{35}/	ใจ+สีข้าง	จุดสำคัญ

ลำดับ	คำภาษาจีน	สัทอักษร	ความหมายประจำคำ	ความหมายหลอมรวม
34	头面	/tʰou^{35} miæn^{51}/	หัว+หน้า	รูปร่างหน้าตา (ของสตรี) (ในสมัยเก่าหมายถึง) เครื่องประดับบนศีรษะสตรี
35	眼目	/ian^{214} mu^{51}/	ตา+ตา	บุคคลที่คอยติดตามส่งข่าวให้ทราบอยู่ตลอดเวลา
36	脑筋	/nɑu^{214} tɕin^{55}/	สมอง+เอ็น	การคิด ความจำ
37	骨头	/ku^{214} tʰou/	กระดูก+หัว	คุณสมบัติความเป็นมนุษย์ของคน
38	皮脸	/pʰi^{35} liæn^{214}/	ผิว+หน้า	ดื้อ ดื้อรั้น
39	手足	/ʂou^{214} tʂu^{35}/	มือ+เท้า	พี่น้อง
40	腿脚	/tʰei^{35} tɕiɑu^{214}/	ขา+เท้า	ความสามารถในการเดินเหิน
41	拳头	/tɕʰuɑn^{35} tʰou^{35}/	กำปั้น+หัว	มักจะใช้คู่กับคำว่า 产品 /tʂʰan^{35} pʰin^{214}/ (ผลิตภัณฑ์) เป็น 拳头产品 /tɕʰuɑn^{35} tʰou^{35} tʂʰan^{35} pʰin^{214}/ หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพยอดเยี่ยมเลิศล้ำ
42	首脑	/ʂou^{35} nɑu^{214}/	หัว+สมอง	เป็นหัวหน้า เป็นผู้นำ
43	首领	/ʂou^{35} liŋ^{214}/	หัว+คอ	ผู้นำ หัวหน้า
44	头领	/tʰou^{35} liŋ^{214}/	หัว+คอ	ผู้นำหรือหัวหน้า
45	身手	/ʂən^{55} ʂou^{214}/	กาย+มือ	ฝีมือ ความสามารถ
46	头头	/tʰou^{35} tʰou^{35}/	หัว+หัว	หัวหน้าของหน่วยงานหนึ่ง ผู้นำของหน่วยงานหนึ่ง
47	手臂	/ʂou^{214} pi^{51}/	มือ+แขน	ผู้ช่วย

ลำดับ	คำภาษาจีน	สัทอักษร	ความหมายประจำคำ	ความหมายหลอมรวม
48	眉目	/mei^{35} mu^{51}/	คิ้ว+ตา	รูปร่างหน้าตา เบาะแส (ของเรื่องราว) เค้าเรื่องโครงร่างของความเรียง ขั้นตอน
49	首尾	/ʂou^{35} uei^{214}/	หัว+หาง	จากเริ่มต้นจนจบ
50	臂膀	/pi^{51} pɑŋ^{214}/	แขน+ไหล่	ผู้ช่วยที่มีความสามารถ ผู้ช่วยที่ช่วยได้มาก
51	咽喉	/ian^{55} xou^{35}/	อ่างหลังลิ้น+คอหอย	ชัยภูมิอันเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญ
52	爪牙	/tʂɑu^{214} jĄ^{35}/	กรงเล็บ+ฟัน	ลูกสมุนของผู้มีอิทธิพล
53	骨肉	/ku^{214} ɻou^{51}/	กระดูก+เนื้อ	สายเลือดเดียวกัน
54	皮毛	/p^{h}i^{35} mɑu^{35}/	ผิว+ขน	ความรู้ที่ผิวเผิน
55	唇齿	/tʂ^{h}^{35} tʂ^{h}ʅ^{214}/	ริมฝีปาก+ฟัน	ความสัมพันธ์ใกล้ชิด พึ่งพากันและกัน เสมือนริมฝีปากกับฟัน
56	心胸	/ɕin^{55} ɕyŋ^{55}/	ใจ+หน้าอก	น้ำใจ
57	面目	/miæn^{51} mu^{51}/	หน้า+ตา	โฉมหน้า ศักดิ์ศรี
58	背面	/pei^{51} miæn^{51}/	หลัง+หน้า	หลัง ด้านกลับกัน
59	耳目	/ɣɻ^{214} mu^{51}/	หู+ตา	บุคคลที่คอยเป็นหูเป็นตาคอยส่งข่าวอยู่ตลอดเวลา
60	耳背	/ɣɻ^{214} pei^{51}/	หู+หลัง	หูตึง
61	头脚	/t^{h}ou^{35} tɕiɑu^{214}/	หัว+เท้า	ความสามารถ
62	手脚	/ʂou^{35} tɕiɑu^{214}/	มือ+เท้า	มือไม้ อากัปกิริยา เล่ห์กล ลูกไม้ เล่ห์เพทุบาย
63	骨血	/ku^{214} ɕyɛ^{51}/	กระดูก+เลือด	สายเลือด (ส่วนมากจะหมายถึงบรรดาลูก ๆ และรุ่นหลัง ๆ)

ลำดับ	คำภาษาจีน	สัทอักษร	ความหมายประจำคำ	ความหมายหลอมรวม
64	身心	/ʂən^{55} ɕin^{55}/	กาย+ใจ	ทั้งร่างกายและจิตใจ
65	手眼	/ʂou^{35} ian^{214}/	มือ+ตา	ลูกไม้ เล่ห์กล เล่ห์เหลี่ยม ลวดลาย
66	喉舌	/xou^{35} ʂɣ^{35}/	คอหอย+ลิ้น	คอลิ้น ปากเสียง
67	肝胆	/kan^{55} tan^{214}/	ตับ+ถุงน้ำดี	หัวใจ (ที่ซื่อสัตย์ต่อกัน) น้ำใสใจจริง ความกล้าหาญ
68	心眼	/ɕin^{55} ian^{214}/	ใจ+ตา	จิตใจและเจตนาที่แสดงต่อบุคคลอื่น เฉลียวฉลาด ขี้ระแวง
69	心血	/ɕin^{55} ɕyɛ^{51}/	ใจ+เลือด	สติปัญญาและกำลัง
70	心胆	/ɕin^{55} tan^{214}/	ใจ+ถุงน้ำดี	จิตจำนงอันแน่วแน่และความกล้าหาญ ความกล้าในการตัดสินใจ
71	手面	/ʂou^{214} miæn^{51}/	มือ+หน้า	การใช้เงิน (มากหรือน้อย)
72	眼皮	/ian^{214} pʰi^{35}/	ตา+ผิว	ขอบเขตลานสายตา
73	肉头	/ʅou^{51} tʰou^{35}/	เนื้อ+หัว	อ่อนแอไม่มีความสามารถ โง่เขลา เนื้อนิ่มและนุ่ม
74	肉眼	/ʅou^{51} ian^{214}/	เนื้อ+ตา	ตาเปล่า โดยไม่ได้อาศัยเครื่องมือแสงเข้าช่วย
75	心目	/ɕin^{55} mu^{51}/	ใจ+ตา	ความจำ ความคิด
76	心肝	/ɕin^{55} kan^{55}/	ใจ+ตับ	จิตใจ (อันดีงาม) น้ำใจ (อันดีงาม) ขวัญใจ แก้วตา บุคคลที่รักที่สุด
77	心腹	/ɕin^{55} fu^{51}/	ใจ+ท้อง	คนที่รู้จักและสนิทกัน
78	心骨	/ɕin^{55} ku^{214}/	ใจ+กระดูก	ปณิธาน ความทะเยอทะยาน ความเด็ดเดี่ยวแน่วแน่

ลำดับ	คำภาษาจีน	สัทอักษร	ความหมายประจำคำ	ความหมายหลอมรวม
79	背心	/pei^{51} ɕin^{55}/	หลัง+ใจ	เสื้อกั๊กหรือเสื้อที่ไม่มีแขน
80	手腕	/ʂou^{214} ian^{214}/	มือ+ข้อมือ	ลูกไม้ เลห์เหลี่ยม เล่ห์กล ฝีมือ
81	尾牙	/uei^{214} jĄ^{35}/	หาง+ฟัน	งานเลี้ยงอาหารในการส่งท้ายปีใหม่
82	面首	/miæn^{51} ʂou^{214}/	หน้า+หัว	หนุ่มรูปงามที่คอยปรนเปรอสวาทให้แก่หญิงผู้ดี